

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»

Farg'ona davlat universiteti rektori
B.Shermuhammadov

“30 01 2024-yil

60110200 – Maktabgacha ta'lifm bakalavriat ta'lifm yo'nalishi bitiruvchilari uchun
mutaxassislik fanlararo

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI
DASTURI

Bilim sohasi:
Ta'lifm sohasi:
Ta'lifm yo'nalishi:

100000 – Ta'lifm
110000 - Ta'lifm
60110200 - Maktabgacha ta'lifm

FARG'ONA- 2024

Ushbu dastur O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2009-yil 22-maydagi 160-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to‘g‘risida NIZOM” (hozirga qadar mazkur Nizomga bir necha bor o‘zgartirishlar kiritilgan bo‘lib, 2018-yil 7-noyabrdagi 26-sonli buyrug‘iga binoan so‘nggi o‘zgarish bo‘lgan)ga asosan ishlab chiqildi.

Mutaxassis chiqaruvchi kafedra Maktabgacha ta’lim kafedrasini bo‘lib, dastur Maktabgacha ta’lim kafedrasining 2023-yil 28-avgustdagli 1-yig‘ilishida muhokama qilingan hamda pedagogika va psixologiya fakultetining 2023-yil 29-avgustdagli Kengashida ma’qullangan. Universitet kengashining 2023-yil 30-avgustdagli 1-sonli yig‘ilishida tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:	I.Soliyev - p.f.b.f.d (PhD), maktabgacha ta’lim kafedrasini mudiri, dotsent D.Yuldasheva – f.f.d(DSc)., maktabgacha ta’lim kafedrasini dotsenti F.O‘rinova - ped.fan.nom., maktabgacha ta’lim kafedrasini dotsenti. M.Xallokova -p.f.b.f.d (PhD) maktabgacha ta’lim kafedrasini v.b.dotsent
Taqrizchilar:	O‘.Asqarova - ped.fan.dok, NamDU professori I.To‘chiyeva - p.f.b.f.d (PhD) FarDU, pedagogika kafedrasini mudiri, dotsent

KIRISH

Mazkur dastur 60110200 – Maktabgacha ta’lim yo‘nalishi bitiruvchilarining uch yil mobaynida ixtisoslik fanlarini o‘qib o‘zlashtirganlik darajasini aniqlash uchun o‘tkaziladigan Yakuniy Davlat Attestatsiyasi sinovlari bo‘yicha ishlab chiqilgan.

2023/2024 o‘quv yilida bitiruvchilarda O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2018-yil 25-avgustda 744-son bilan tasdiqlangan o‘quv rejasidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan o‘tkaziladi.

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI o‘tkaziladigan fanlar tarkibi:

1. Umumi pedagogika (ixtisoslik fanlari)
2. Maktabgacha pedagogika (ixtisoslik fanlari)
3. Maktabgacha ta’limda matematik tasavvurlarni shakllantirish (ixtisoslik fanlari)
4. Bolalarni nutqini o‘sirish (ixtisoslik fanlari)
5. Bolalarni sahnalaştirish va ijodiy faoliyatga o‘rgatish (ixtisoslik fanlari)

“UMUMIY PEDAGOGIKA” O‘QUV FANI BO‘YICHA

1-Modul. Umumi pedagogika fanining umumi asoslari Fanning nazariy (leksiya) mashg‘ulotlari mazmuni.

Pedagogika ijtimoiy fan sifatida. Uning jamiyat taraqqiyotida tutgan o‘rni, rivojlanish bosqichlari va ilmiy-nazariy, amaliy istiqbolni belgilash vazifalari.

Pedagogika fanining asosiy kategoriyalari, tarbiya, ta’lim (o‘qitish, o‘qish), ma’lumot, bilim, ko‘nikma va malakalar, rivojlanish. Pedagogika fanining tuzilishi. pedagogika fanining tarmoqlari. Pedagogikaning falsafa, sotsiologiya, psixologiya, fiziologiya, meditsina va boshqa insonshunoslik fanlari bilan aloqasi. Pedagogika fanlari tizimi.

Asosiy pedagogik jarayonlar va ularning bir butunligi, pedagogik jarayonlarni tadqiq qilishning oziga xos xususiyatlari. Ilmiy pedagogik tadqiqotlarning nazariy va amaliy jihatlari. Pedagogika fanining ilmiy-tadqiqot metodlari va ularning tavsifi. Nazariy tadqiqot metodlari qiyosiy-tarixiy, tahlil, qiyosiy taqqoslash, umumlashtirish, modellashtirish va boshqalar. Amaliy tadqiqot metodlari, ilmiy kuzatish, suhabat, intervyu, soprovnoma, test, reyting, statistik tahlil, hujjatlar tahlili, ilmiy tajriba, ilmiy tajriba sinovi (tabiiy, laboratoriya, amaliy va boshqalar). Tajriba - sinov ishlari va ularni kuzatish metodikasi.

Ta’limning uzviyligi va uzluksizligi

Uzluksiz ta’lim tizimi va turlari maktabgacha ta’lim, umumi ta’lim, umumi o‘rta ta’lim, o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limi, oliy ta’lim, oliy o‘quv yurtidan keyingi ta’lim, kadrlar malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash, maktabdan tashqari ta’lim, fan-tabiat va jamiyat taraqqiyoti haqidagi yangi fundamental va

tadqiqiy bilimlarni shakllantirish, yuqori malakali ilmiy va pedagogik kadrlar tayyorlash sohasi sifatida, ishlab chiqarish - kadrlarga bo‘lgan ehtiyojni, shuningdek, ularning tayyorgarlik sifati va saviyasiga nisbatan qo‘yiladigan talablarni belgilovchi asosiy buyurtmachi, kadrlar tayyorlash tizimini moliya va moddiy-texnika jihatdan ta’minlash jarayonining qatnashchisi. uzluksiz ta’lim va uning faoliyat ko‘rsatish prinsiplari, ta’limning ustuvorligi, ta’limning demokratlashuvi, ta’limning ijtimoiylashuvi, ta’limning milliy yo‘naltirilganligi, ta’lim va tarbiyaning uzviy bog‘liqligi, har tomonlama komil insonni shakllantirishga yo‘naltirilganligi, iqtidorli yoshlarni aniqlash

Pedagog kadr tavsifnomasi

O‘zbekiston Respublikasida kadrlar tayyorlashning milliy modeli va uning asosiy tarkibiy qismlari, shaxs - kadrlar tayyorlash tizimining bosh subekti, ta’lim sohasidagi xizmatlarning iste’molchisi va ularni amalga oshiruvchi, davlat va jamiyat - davlat va kadrlar tayyorlash tizimining faoliyatini tartibga solish va nazorat qilishni amalga oshiradi, hamda fuqarolarning o‘rta umumiyligi ta’lim, o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limi, oliy ta’lim, oliy o‘quv yurtidan keyingi ta’lim turlarini olish huquqini kafolatlaydi.

Pedagogika fanining maqsadiga ko‘ra tarmoqlari, boshqa fanlar, shu jumladan falsafa, psixologiya fanlari bilan aloqasi.

Ijtimoiy tarbiya mohiyatini ilmiy jihatdan asoslash malum pedagogik hodisaning muayyan vaziyatlarda namoyon boplish qonuniyatlarini bilishni taqozo etadi. Bizga malumki, pedagogik hodisa murakkab tuzilmaga ega bolib, uning umumiyligi mohiyatini to‘laqonli anglash uchun bir qator fanlarning imkoniyatlariga tayaniladi. pedagogik antropologik. Shaxs haqida tushuncha. Individ - shaxs, shaxsning oziga xosligi. Shaxs rivojlanishining biologik va ijtimoiy asoslari hamda jihatlari. Shaxs rivojlanishi va tarbiyasining o‘zaro uygunligi. Bola shaxsi - tarbiya obekti va subekti sifatida. Shaxs faoliyati. O‘quvchilarni yosh xususiyatlariga ko‘ra davrlarga bo‘lish. IjtimoiyMoslashuv jarayonida shaxsning shakllanishi. Bolalar iqtidorliligi. Bolalar iqtidorliligining turlari va mezonlari.

Yagona pedagogik jarayon

Hozirgi davrda dunyoda ta’limning ahvoli muammolar va yechimlar. Dunyoning turli mamlakatlarida ta’lim tizimi. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi asosida bakalavr – o‘qituvchining asosiy xizmat vazifalari va uning shaxsiga qo‘yilgan talablar.

O‘qituvchi - murabbiyning o‘ziga xos fazilatlari ilmiy dunyoqarashi va insonparvarligi. Uning ijtimoiy-pedagogik nuqtai nazari, barkamol avlod tarbiyasi uchun o‘qituvchi - murabbiyning jamiyat oldidagi mas’uliyati, uning kasbiy bilimlari va ko‘nikmalari. pedagog istedodi va qobiliyati. O‘qituvchi-

murabbiyning pedagoglik axloq-odobi va nazokati, uning o‘quvchilar, ota-onalar va hamkasblari bilan muloqoti.

Didaktika – ta’lim nazariyasi

Didaktika - ta’lim nazariyasi sifatida. Ta’lim paradigmalari. Ta’lim va o‘qitish nazariyasi (didaktika)-pedagogika fanining tarkibiy qismi hamda ma’lumotli bo‘lish - manaviy-amaliy faoliyat jarayoni sifatida. Uning jamiyatda tutgan o‘rni. Ta’lim jarayoni yagona tizim sifatida. Ta’lim tamoyillari. Ta’lim jarayoni mohiyati. Ta’lim jarayonining yagona tizim sifatida tasnifi.

Didaktikaning vazifalari va ahamiyati, asosiy tushunchalari. Hozirgi davr didaktikasi tizimlari (an’anaviy va “zamonaviy”). Hozirgi davr pedagogikasida ta’lim paradigmalari an’anaviy-konservativ, ilmiy, insonparvarlashgan (mantiqiy), ratsionalistik (bixevoiristik), texnokratik, ezoterik.

O‘qitish jarayoni, o‘qitishning ta’limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalari

O‘qitish jarayonini tashkil etish tamoyillari, o‘qitish jarayonini tashkil etishga zamonaviy yondashuv, ta’lim jarayonini tashkil etishda o‘qituvchi faoliyati va uni rejalahshtirish. O‘qitishning ta’limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalari.

Tarbiya turlari. Oila tarbiyasi

Bolalar jamoasi-pedagogik tasirning asosiy shakli. Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va o‘quvchilarni tarbiyalash. Fuqarolik tarbiyasi. Mehnat tarbiyasi. O‘quvchilarni ma’naviy-axloqiy tarbiyalash. Nafosat tarbiyasi.

Jamiyat taraqqiyotining turli davrlarida oila tarbiyasining konseptual asoslari umuminsoniy qadriyatlar, shuningdek, to‘grilik, or-nomus, qadr-qimmat, mehr-shavqat, insonparvarlik va mehnatsevarlik, yaxshilikka-yaxshilik bilan javob qaytara olish kabi fazilatlarni shakllantirish. Oila va uning tarbiyaviy vazifalari.

2-modul.Pedagogika tarixi Pedagogika tarixi fanning maqsad va vazifalari.

Maorif va pedagogika tarixi fan va o‘quv predmeti sifatida. Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta’lim-tarbiya va pedagogik fikrlar. Eng qadimgi yodgorliklarda inson tarbiyasiga oid fikrlar, qadimgi davrlarda tarbiyaning kelib chiqishi va uni kishilarning mehnat faoliyati bilan bog‘liqligi. Ibtidoiy odamlar hayotida tarbiyaning o‘ziga xos xususiyatlari. Folklor namunalarida og‘zaki ta’lim usullarining ifodalanishi, qadimgi afsonalar, qo‘shiqlar, “O‘gitnomalar”larda axloq-odob, ta’lim-tarbiyaga oid masalalarning ifodalanishi. Qadimgi davlatlar So‘gdiyona, Baqtriya va Xorazmda ta’lim-tarbiyaning rivojlanishi. Mazkur davlatlarda pedagogik fikrlarning paydo bo‘lishi.

Eng qadimgi, o‘rta va hozirgi davrlarda tarbiya, mактаб va pedagogik fikrlash taraqqiyoti

Eng qadimgi yozma manbalarda ta’lim-tarbiya masalalari. “Avesto” - eng qadimgi ma’rifiy yodgorlik namunasi. Qadimgi “Avesto”, xorazm, so‘gd., uyg‘ur, turkiy-run yozuvlarining ta’lim-tarbiyani rivojlantirishdagi o‘rni. O‘rxun-Enasoy obidalari, ularning ma’rifiy ahamiyati. Kultegin, Bilga Xoqon, Tunyuquq bitiklarida ta’lim-tarbiyaning o‘ziga xos xususiyatlari. Turkiy xalqlarning dastlabki savod maktablari. Somoniylar davlatida yoshlarga harbiy-jismoniy tarbiya berish. “O‘yinnomalar” - harbiy-jismoniy ta’lim-tarbiyaga oid dastlabki didaktik asar sifatida.

Islom madaniyati va tarbiya

Islom dini yoyilishining ta’lim-tarbiyaga ta’siri. Musulmon maktablarida ta’lim-tarbiya mazmuni. Arab tilining savdo va madaniy aloqalar tiliga aylanishi. Qur’onning muqaddas falsafiy-axloqiy asar sifatida o‘rganilishi. G‘azzoliy-islom falsafasi va pedagogikasining asoschisi sifatida. “Kimyoi saodat” asari va uning tarbiya taraqqiyotidagi o‘rni. Masjidlar va ular huzuridagi maktablarda ta’lim-tarbiya. Savod chiqarish uslubiyoti. “Chor kitob” va “Xaftiyak” - dastlabki savod darsliklari sifatida. Hadis ilmining paydo bo‘lishi. Imom Ismoil al-Buxoriy, at-Termiziy va boshqa muhaddislarning hadis ilmini yaratishdagi xizmatlari. Imom al-Buxoriyning “As-saxix”, “Al-adab al-mufrad” asarlarining inson ma’naviy kamolotining tarkib topishidagi o‘rni. Sharq Uyg‘onish davri va unda ta’lim-tarbiyaning taraqqiy etishi. Al-Xorazmiy, Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sinolarning umumpedagogik hamda didaktik g‘oyalari.

Tarbiya to‘g‘risida Sharq mutafakkirlarining qarashlari

XIV-XVI asrlarda Movarounnahrda ta’lim-tarbiya va pedagogik fikrlar. Ijtimoiy hayotning tarbiya, ta’lim va pedagogik fikr taraqqiyotiga ta’siri. Ilm-fan, ta’lim-tarbiyaning ravnaq topa borishi. Movarounnahrda Amir Temurning markazlashgan mahalliy davlatining paydo bo‘lishi va uning ilm-marifatning taraqqiy etishidagi roli. Maktab va madrasalarda ta’lim-tarbiya xususiyatlari. Tabiiy fanlarni o‘qitishning rivojlanishi. Ulugbekning ilm-ma’rifat sohasidagi xizmatlari. Uning davrida ta’lim-tarbiya tizimi. Zahiriddin Muhammad Boburning ilm-marifat, ta’lim-tarbiya sohasidagi xizmatlari. Abdurahmon Jomiy, Alisher Navoiy, Davoniy, Husayn Voiz Koshifiylarning ta’limiy-axloqiy merosi. Navoiyning “Hayrat ul-Abror”, “Mahbub ul-qulub” asarlari. Navoiyning mактаб va madrasalarni rivojlantirishdagi faoliyati.

Turkistonda ta’lim va tarbiya

Turkiston o‘lkasida islom-diniy tarbiyaviy muassasalarning an’anaviy tizimi. Turkistonda chorizm mактаб siyosatining boshlanishi. Musulmon maktablariga bo‘lgan salbiy munosabat.

Turkiston o'lkasida pedagogik fikrlarning paydo bo'lishi. Siddiqiy, Hamza, Shakuriy, Avloniy, Behbudiy va boshqalarning maktab va maorifning rivojlantirishdagi xizmatlari.

Turkistonda jadidchilik harakati. Yangi usul maktablarining paydo bo'lishi. I.Gaspirlari faoliyati. Munavvar Qori, Avloniy, Shakuriy, Behbudiy larning yangi usul maktablarini tashkil etish borasidagi faoliyati. Said Rasul Said Azizovning "Ustodi avval" darsligi. Abdulla Avloniyning "Turkiy Guliston yoxud axloq" asarida ta'lim-tarbiya tizimi. Hamza, Fitrat faoliyati va milliy pedagogik merosi.

O'zbekistonda maktab, ta'lim va tarbiyaning rivojlanish tarixi

1917-yilda O'zbekiston Respublikasi mustaqilligi e'lon qilingunga qadar bo'lgan davrda O'zbekistonda xalq ta'limi va pedagogika fanida turg'unlik. 70 yil davomida xalq ta'limidaadolatsiz milliy siyosatning amalga oshirilishi. Xalq maorifi sohasida maktab darsliklari va o'quv qo'llanmalarining yaratilishi. Ta'lim-tarbiya jarayonining mustabid tuzum maqsadiga muvofiq tashkil etilishi va uning salbiy oqibatlari. O'zbekiston maprifatparvarlari Shakuriy, Behbudiy, Abdulla Avloniy, Hamza, Fitrat va boshqalarning ilmiy-pedagogik merosining o'r ganilishi.

Mustaqillik davrida ta'lim va tarbiya

O'zbekiston Respublikasida mustaqillikning e'lon qilinishi va ta'lim tizimidagi islohotlar. Milliy maktabni tashkil etish muammolari. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun va "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi".

Pedagogik tadqiqotlarning asosiy yo'nalishlari. O'zbek xalqining ma'rifiy qadriyatlaridan ta'lim-tarbiyada foydalanish.

O'zbekiston prezidenti I.A.Karimov ta'lim-tarbiya sohasidagi islohotlar va barkamol avlod tarbiyasi haqida. I.A.Karimov asarlarida barkamol avlod tarbiyasi va ta'lim-tarbiyani isloh etish g'oyalari.

Jahonning rivojlangan mamlakatlarida pedagogik fikrlarning taraqqiyoti

Qadimgi Yunoniston va Rim davlatlarida ta'lim-tarbiya. Qadimgi Sharq davlatlarida va Yunonistonda pedagogik fikrlarning paydo bo'lishi. Qadimgi Yunoniston (Sparta, Afina) davlatlarida tarbiya va ta'lim tizimi. Qadimgi yunon faylasuflari (Suqrot, Aflatun, Arastu va Demokrit) ta'limotida tarbiya masalalari. Garbiy Yevropa mamlakatlarida ta'lim-tarbiya. Y.A.Komenskiyning pedagogik tizimi. Uning pedagogika fani taraqqiyotidagi ahamiyati. Fridrix Distervergning rivojlantiruvchi ta'lim didaktikasi. Disterverg ta'limning 33 qonun va qoidasi to'g'risida.

3-modul: Pedagogik mahorat va pedagogik texnologiya, pedagogik mahoratning nazariy asoslari

**"O'qituvchi" atamasi, uning shaxsi hamda faoliyati haqida tushuncha.
O'qituvchilik kasbining ijtimoiy-tarixiy rivoji va mazkur kasbning jamiyatda tutgan o'rni.**

O‘qituvchi faoliyati, uning o‘ziga xos xususiyatlari va ijtimoiy ahamiyati. O‘qituvchilik faoliyatining tizimi, kasbiy mahorati haqida tushuncha. pedagogik mahoratning tarkibiy qismlari va ularning mohiyati. O‘qituvchi faoliyatining asosiy yo‘nalishlari. pedagogik bilimlar. pedagogik zakovat. pedagogik qobiliyat. pedagogik texnika.

Ta’lim amaliyotida va pedagogik fikr tarixida pedagogning mahorati masalalari

Eng qadimgi davrlardan eramizning VII asrlarigacha bo‘lgan davrlarda o‘qituvchi (murabbiy), shogird va ularning jamiyatdagi o‘rni, pedagogik faoliyat borasidagi ijtimoiy qarashlar. Sharq mutafakkirlari Al-Xorazmiy, Abu Rayxon Beruniy, Abu Ali Ibn Sino, Alisher Navoiy, Abdulla Avloniy, Yusuf Xos Xojib, Kaykovus va boshqalarning ijodiy meroslarida mudarrislarni tanlash, ularga qo‘yiladigan talablar, ularning mahorati, muloqot va muomala madaniyati, munosabatga kirishish mahorati, ularni egallashga qo‘yiladigan talablar haqidagi ilg‘or fikrlar. Yunon va Rim faylasuflari Suqrot, Pluton (Aflatun), Demosfen, Aristotel (Arastu), Sitsuron va Kvintillianlarning asarlarida pedagoglar va ularning notiqlik sanati to‘g‘risidagi g‘oyalar.

Pedagogik qobiliyat .pedagogning kommunikativ qobiliyati

Qobiliyatning psixologik-pedagogik tavsifi. pedagogik qobiliyatning asosiy turlari. Empatiya va perceptiv qobiliyatlar. Didaktik, tashkilotchilik, konstruktiv, kommunikativ, bilish va anglash qibiliyatlar. O‘qituvchi irodasi, sabr-toqati, maqsadga intilishi, o‘z hatti-harakatlarining to‘g‘riligiga nisbatan qat’iy ishonchi, uning o‘z-o‘zini idora qilish hamda boshqalarga ta’sir o‘tkaza olish qobiliyati, his-tuyg‘ulari va kayfiyatini boshqara olishi, o‘z zimmasiga javobgarlikni ola bilishi, ijodiy holatni tashkil eta olishi kabi sifatlari.

Muloqot orqali ta’sir etish. Muloqotga kirishish. Aloqa o‘rnatish (kommunikatsiya) tushunchasi, uning mohiyati, pedagogik tasir etish usullari. O‘qituvchi tomonidan muloqotga kirishish jarayonida qo‘llanadigan muomala uslublari. O‘qituvchining kommunikativ ko‘nikmasi.

Muloqot madaniyati va ta’lim oluvchining psixologik faoliyati

Muloqotni tashkil etishda umuminsoniy qadriyatlarning ustuvorligi. “Muloqot” atamasining falsafiy, ijtimoiy, psixologik va pedagogik mohiyati, muloqot birligi. Pedagogik muloqot, uning o‘ziga xos xususiyatlari. pedagogik muloqotni tashkil etish madaniyati. pedagogik muloqotni tashkil etish bosqichlari va usullari. pedagogik muloqot modulini ishlab chiqish. Muloqotga kirishishda milliy urf-odat, rasm-rusum va udumlar haqidagi rivoyat, afsona hamda hikmatlardan foydalanish, pedagogik faoliyatga tadbiq etish usullari. Muloqotga kirishayotgan shaxsni to‘laqonli bilishga qiziqish.

Pedagogik texnika va uni shakllantirish usullari

Pedagogik texnika-o‘qituvchining fe’l-atvori, yurish-turishini tashkil etuvchi usullar majmuasi. pedagogik texnika vositasi: verbal va noverbal kommunikatsiya. Pedagogik texnikaning tarkibiy qismlari: O‘qituvchining o‘z xulqi, xatti-harakati, fe’l-atvorini boshqara olish qobiliyati bilan bog‘liq bo‘lgan ko‘nikmasi: o‘z qiyofasi, his bo‘lgan tuyg‘usi va kayfiyatini boshqara olish; ijtimoiy-perseptiv qobiliyati; nutq texnikasi.

O‘quv va tarbiya jarayonida pedagog mahorati

O‘qituvchining o‘quvchilarni bilish (anglash) faoliyatini boshqarishdagi mahorati. Dars mazmunini o‘quvchilar tomonidan o‘zlashtirib olinishiga yordam beruvchi jihatlar ularning qiziqish va faolliklarini oshirish ko‘nikmasini hosil qilish. O‘qituvchi faoliyatida ko‘tarinki ruh, yaxshi kayfiyat, ishga bo‘lgan xohishning yetakchi o‘rin tutishi va ularni hosil qilish yo‘llari.

O‘quvchilarning mustaqil ishlashlarni tashkil etishda o‘qituvchining ahamiyati mahorati. O‘quvchilarning yakka, guruhli va jamoaviy faoliyatlarini boshqarish. pedagogik texnologiyalarni qo‘llay olish mahorati. O‘qituvchining dars jarayonidagi mehnati va uni tashkil etishning asosiy yo‘nalishlari. Darsning maqsadi va vazifalarini belgilash. pedagogik vazifalarning xilma-xilligi va ularni amalga oshirish yo‘llari. Texnika vositalarini tanlash va ishlatish. Ishni rejalahtirish. Ilmiylik.

“Umumiy pedagogika” fanidan savollar

1. Ta’lim tizimi va turlari
2. Uzluksiz ta’lim tizimining mohiyatini yoritib bering.
3. Oliy o‘quv yurtidan keyingi ta’lim mazmunini izohlab bering.
4. Pedagoglik kasbining asosiy xususiyatlari
5. Umumiy pedagogika fani va uning asosiy kategoriyalari.
6. Pedagogika fanining paydo bo‘lishi va rivojlanishi.
7. Pedagogik fanlar tizimi. Pedagogikaning boshqa fanlar bilan aloqasi.
8. Pedagogik ilmiy-tadqiqot metodlari
9. Pedagogikaning asosiy kategoriylarini mohiyatini yoriting.
10. Pedagogik fanlar tizimi
11. Amaliy tadqiqot metodlari
12. Shaxs haqida tushuncha. Individ — shaxs, shaxsning o‘ziga xosligi.
13. Bola shaxsi — tarbiya obyekti va sub’ekti sifatida.
14. O‘quvchilarni yosh xususiyatlariga ko‘ra davrlarga bo‘lish.
15. Ijtimoiylashuv jarayonida shaxsning shakllanishi. Bolalar iqtidorliligi.
16. «Individ», «shaxs», «individuallik» tushunchalariga ta’rif bering.
17. Rivojlanish va shaxs rivojlanishini ta’riflang.
18. Shaxsning shakllanishiga ta’sir etuvchi omillar
19. Rivojlangan mamlakatlarda ta’lim tizimi.
20. O‘quvchilarning yosh xususiyatlarini tavsiflang.

21. Shaxsning ijtimoiylashuvini
22. Didaktika - pedagogikaning tarkibiy qismi sifatida.
23. Didaktikanining maqsad va vazifalari.
24. Ta'lim jarayoning mohiyati.
25. O'qitish va o'rganish jarayonlari tavsifi, o'quv jarayonida ularning o'zaro bog'liqligi.
26. O'quvchilarning bilish faoliyati va uning tuzilishi.
27. Ta'lim tamoyillari va qonuniyatlar.
28. Didaktikaning vazifalari va ahamiyati, asosiy tushunchalari
29. Didaktikaning predmeti va obyekti
30. Didaktikaning asosiy kategoriyalari
31. Zamonaviy pedagogikada ta'lim paradigma (modeli)lari.
32. Rivojlantiruvchi ta'limnig asosiy tamoyillari
33. Muammoli ta'limning mohiyati
34. Ta'lim va tarbiyaning insonparvarlik, demokratik xususiyatlari” tushunchasi
35. Zamonaviy didaktik tizimning o'ziga xos belgilari
36. Ta'lim mazmunining mohiyati
37. Umumiy o'rta, o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi mazmunini tanlab olish tamoyillarini ta'riflab bering.
38. Ta'lim metodlari va usullari tushunchalari.
39. Zamonaviy didaktikada ta'lim metodlari tasnifiga turlicha yondoshuvlar.
40. Ta'lim metodlarining mohiyati.
41. Ta'lim metodlarining tanlab olish shartlari.
42. Ta'lim vositalari va ularning tanlab olish funksiyalari.
43. Ta'lim metodi haqida tushuncha
44. Ta'lim vositalariga nimalar kiradi?
45. O'quvchilarning reproduktiv va ijodiy bilish faoliyati.
46. Ta'lim jarayonida suhbat metodi
47. Og'zaki bayon metodlarining afzalliklari
48. Ko'rgazmali metodlar turkumi
49. Amaliy metodlar mazmuni va mohiyati
50. Didaktik o'yinlar va uning maqsadi
51. Ta'limni tashkil etish shakllari tushunchasi va ta'lim turlari.
52. Darsning turlari va tuzilishi.
53. Ta'limni tashkil etishning yordamchi shakllari.
54. O'qituvchining darsga tayyorlanishi
55. Zamonaviy ta'limning asosiy turlarini ta'riflab bering.
56. Ta'limning tashkiliy tizimi” tushunchasi mohiyatini tushuntirib bering.
57. Ta'limning individual shakli afzalliklari
58. Sinf-dars tizimining afzalliklari
59. Zamonaviy darsga qo'yiladigan talablar
60. Tarbiya tushunchasi, tarbiyaning maqsadi va umumiy vazifalari.
61. Tarbiya jarayoning o'ziga xos xususiyatlari.

62. Tarbiya qonuniyatlari va tamoyillari.
63. Tarbiya metodlari haqida tushuncha.
64. Oila va uning tarbiyaviy vazifalari.
65. Pedagogik rag‘batlantirish va hulq-atvorni tuzatish metodlari.
66. Tarbiya metodlarini tanlab olish shartlari.
67. O‘quvchilarning ilmiy dunyoqarashining shakllantirishning tarkibiy qismlari.
68. Aqliy tarbiyaning maqsad va vazifalari.
69. Aqliy tarbiya vositalari.
70. Pedagogika tarixi fanining maqsad va vazifalari.
71. Pedagogika tarixi fani g‘oyalarining kishilik jamiyati taraqqiyoti bilan o‘zaro aloqadorligi.
72. Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta’lim-tarbiya va pedagogik fikrlar.
73. VII asrdan XIV asrning birinchi yarmigacha O‘rtta Osiyoda tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar.
74. XIV asrning ikkinchi yarmi va XVI asrda Movaraunnahrda tarbiya va maktab.
75. XVII asrdan XIX asrning birinchi yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar rivoji.
76. XIX asrning 2-yarmi – XX asr boshida Turkiston o‘lkasida tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar.
77. Mustaqil O‘zbekistonda pedagogik fikrlar rivoji
78. Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha pedagogik fikrlar taraqqiyoti.
79. Eng qadimgi yozma manbalarda ta’lim-tarbiya masalalarining yoritilishi.
80. Islom dinining tarqalishi va uning ta’lim-tarbiyaga ta’siri.
81. Musulmon maktablari va unda ta’lim-tarbiya mazmuni.
82. Qur’oni Karim – axloqiy-falsafiy ta’limotlar manbai.
83. Hadis ilmining paydo bo‘lishi.
84. Imom Ismoil al-Buxoriyning hadis ilmi rivojiga qo‘shgan hissasi.
85. Imom Iso at-Termiziyning hadis ilmi rivojiga qo‘shgan hissasi.
86. Abu Abdulloh Xorazmiyning didaktik qarashlari.
87. Abu Nasr Forobiyning asarlaridagi pedagogik fikrlar.
88. Abu Rayhon Beruniyning ilmiy-pedagogik qarashlari.
89. Abu Ali ibn Sino tarbiya va ta’lim haqida.
90. Mahmud Qoshg‘ariyning “Devonu lug‘otit-turk” asarida ta’lim-tarbiya masalalari.
91. Yusuf Xos Xojibning “Qutadg‘u bilik” asari – pandnomma asar sifatida.
92. Ahmad Yugnakiyning “Hibat ul-haqoyiq” asarida didaktik qarashlar.
93. “Qobusnama” asarining yaratilishi va mazmun-mohiyati.
94. Movaraunnahrda Amir Temurning madaniyat va ma’rifat rivojiga qo‘shgan hissasi.
95. Mirzo Ulug‘bekning pedagogik g‘oyalari va ma’rifatparvarlik xizmatlari.

96. Zahiriddin Muhammad Boburning pedagogik fikrlari.
97. Maktab va madrasalarda ta’lim mazmuni.
98. XIX asrning 2-yarmida Turkistonda maktablar tizimi.
99. Turkistonda maktablar tizimi va mazmuni.
100. Mahmudxo‘ja Behbudiying yangi usul maktablarini tashkil etishdagi ma’rifatparvarlik xizmatlari.
101. Munavvar Qorining yangi usul maktablarini tashkil etishdagi ma’rifatparvarlik xizmatlari.
102. Abdulla Avloniyning yangi usul maktablarini tashkil etishdagi ma’rifatparvarlik xizmatlari.
103. Abdulla Avloniyning pedagogik faoliyati.
104. Qadimgi Yunoniston, Qadimgi Rim davlatlarida maktab va tarbiya.
105. Qadimgi Rimda pedagogik g‘oyalar rivoji.
106. Yan Amos Komenskiyning sinf-dars tizimini tashkil etishdagi ma’rifatparvarlik xizmatlari.
107. K.D.Ushinskiyning didaktik qarashlari.
108. Pedagogik texnika va uni shakllantirish usullari
109. O‘quv va tarbiya jarayonida pedagog mahorati
110. Pedagogik qobiliyat. Pedagogning kommunikativ qobiliyati
111. O‘qituvchilik kasbining ijtimoiy-tarixiy rivoji va mazkur kasbning jamiyatda tutgan o‘rni.
112. Muloqot madaniyati va ta’lim oluvchining psixologik faoliyati
113. Yan Amos Komenskiyning pedagogik tizimi. K.D. Ushinskiyning pedagogik tizimi.
114. O‘qituvchining dars jarayonidagi mehnati va uni tashkil etishning asosiy yo‘nalishlari
115. O‘qituvchi faoliyatida sharqona muloqatning tutgan o‘rni.
116. O‘qituvchi tomonidan o‘quvchi bilan muloqatda bo‘lish jarayonida qo‘llaniladigan pedagogik ta’sir koprsatish usullari: ishontirish va ma’qullah.
117. Qobiliyatning psixologik-pedagogik tavsifi
118. O‘qituvchi faoliyatining asosiy yo‘nalishlari.
119. Pedagogik bilimlar. Pedagogik zakovat. Pedagogik qobiliyat. Pedagogik texnika.
120. Korreksion pedagoika va uning mazmuni
121. Xorijiy mamlakatlardagi tarbiyaga qisqacha izoh.
122. O‘qitishning ta’limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalarining birligi.
123. Didaktika - ta’lim nazariyasi. Didaktikaning vazifalari.
124. Ta’limning rivojlanish yo‘nalishlari (konsepsiysi): uzlusiz ta’lim konsepsiysi, texnologizatsiya konsepsiysi, ta’lim paradigmalari.
125. Didaktik prinsiplar(tamoyillar). O‘qitish jarayoni, o‘qitishning ta’limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalari.
126. Ta’limning psixologik, fiziologik asoslari. Ta’limda ilmiylik, izchillik, muvofiqlik, ijodiylik va boshqa prinsiplar.

127. Ta’lim jarayonida motivatsiya. Metod tanlash va motivatsiya.
128. Ta’lim metodlari, vositalari va texnologiyalari.
129. Ta’lim turlarining o‘ziga xos xususiyatlari.
130. Pedagogik texnologiyalar.
131. Ta’lim shakllari. Ta’limni tashxis etish.
132. Tarbiya nazariyasi. Tarbiya jarayoni, muhiti(sotsium), tarbiya prinsiplari, tarbiyaga qo‘yiladigan talablar.
133. Tarbiya metod va texnologiyalari.
134. O‘zbekiston Respublikasida ta’lim tizimi.
135. Maxsus(korreksion) pedagogika, uning maqsad va vazifalari, uning pedagog faoliyati uchun ahamiyati.
136. Eng qadimgi, o‘rta, yangi va eng yangi davrlarda tarbiya, mакtab va pedagogik fikrlash taraqqiyoti.
137. Islom madaniyati va tarbiya.
138. Tarbiya to‘g‘risida sharq mutafakkirlarining qarashlari.
139. Turkistonda jadidchilik harakati va yangi usul maktablarining paydo bo‘lishi.
140. O‘zbekistonda mакtab, maorif, ta’lim va tarbiyaning rivojlanish tarixi.
141. Mustaqillik davrida ta’lim va tarbiya.
142. Jahonning rivojlangan mamlakatlarida pedagogik fikrlarning xususiyatlari.
143. Shaxs rivojlanishining biologik va ijtimoiy asoslari hamda jihatlari.
144. Shaxs rivojlanishi va tarbiyasining o‘zaro uyg‘unligi.
145. Bola shaxsi - tarbiya obyekti va subyekti sifatida.
146. O‘qituvchi-murabbiyning pedagoglik axloq-odobi va nazokati, uning o‘quvchilar, ota-onalar va hamkasblari bilan muloqati.
147. O‘qituvchi - murabbiyning opziga xos fazilatlari ilmiy dunyoqarashi va insonparvarligi.
148. O‘quvchilarni yosh xususiyatlariga ko‘ra davrlarga bo‘lish.
149. O‘qituvchi faoliyatida sharqona muloqatning tutgan o‘rni.
150. Ta’lim tamoyillari va pedagogik texnologiya.
151. Shaxsni ma’naviy-ahloqiy ruhda tarbiyalash.
152. O‘zbekiston Respublikasi ta’lim tizimi.
153. Ta’lim jarayoni mohiyati.
154. Ta’lim jarayonining yagona tizim sifatida tasnifi.
155. O‘qitishning ta’limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalarining birligi.
156. Ta’lim jarayonini tashkil qilishda yosh o‘qituvchilar yo‘l qo‘yadigan xatolar va ularning oldini olish.
157. Pedagogik texnologiya va uni darsda qo‘llash.
158. O‘qitish jarayonini tashkil etish tamoyillari.
159. O‘qitish jarayonini tashkil etishga zamonaviy yondashuv.
159. O‘qitishning ta’limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalari.ma’naviy kamolotining tarkib topishidagi o‘rni.
160. Yusuf Xos Hojibning “Qutadg‘u bilig”i ta’lim-tarbiyaga oid fikrlar.

161. Ulug‘bekning ilm-ma’rifat sohasidagi xizmatlari.
162. Alisher Navoiyning axloqiy qarashlari.
163. Abu Nasr Forobiya ta’lim-tarbiya to‘g‘risida. Abu Ali Ibn Sino ta’lim-tarbiya haqida.
164. Yusuf Xos Hojibning “Qutadg‘u bilig” asarida ta’lim-tarbiya masalalari.
165. Kaykovusning “Qobusnoma” asarida ta’limiy-axloqiy muammolar.
166. Temuriylar davrida ta’lim-tarbiya va pedagogik fikrlar taraqqiyoti.
(Amir Temur, Ulugpbek, Zahiriddin Muhammad Boburlarning ta’limiy-axloqiy qarashlari).
167. Alisher Navoiy ta’lim-tarbiya to‘g‘risida.
168. Abdulla Avloniyning pedagogik faoliyati va ta’lim-tarbiya haqidagi qarashlar.
169. Alisher Navoiyning “Mahbub ul-qulub” asarlarining shaxs kamolotidagi ahamiyati.
170. Ta’lim jarayonining yagona tizim sifatida tasnifi.
171. Uzluksiz ta’lim va uning faoliyat ko‘rsatish prinsiplari
172. O‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limining maqsad va vazifalari.
173. Ta’lim sohasida davlat siyosatining asosiy tamoyillari.
174. I.Gaspirali faoliyati. Munavvar Qori, Avloniy, Shakuriy,
Behbudiyarning yangi
175. Qadimgi davlatlar So‘g‘diyona, Baqtriya va Xorazmda ta’lim-tarbiyaning rivojlanishi.
176. Musulmon maktablarida ta’lim-tarbiya mazmuni.
177. Imam al-Buxoriyning “As-saxix”, “Al-adab al-mufrad” asarlarining inson usul maktablarini tashkil etish borasidagi faoliyati.
178. Abdulla Avloniyning “Turkiy Guliston yoxud axloq” asarida ta’lim-tarbiya tizimi.
179. Hamza, Fitrat faoliyati va milliy pedagogik merosi.
180. O‘zbekiston Respublikasida mustaqillikning e’lon qilinishi va ta’lim tizimidagi islohotlar.
181. Yunonistonda pedagogik fikrlarning paydo bo‘lishi.
182. Qadimgi Yunoniston va Rim davlatlarida ta’lim-tarbiya.
183. Rus pedagog olimlarining pedagogik goyalari.
184. K.D.Ushinskiyning pedagogik merosi.
185. O‘qituvchi faoliyati, uning opziga xos xususiyatlari va ijtimoiy ahamiyati.
186. O‘qituvchilik faoliyatining tizimi, kasbiy mahorati haqida tushuncha. pedagogik mahoratning tarkibiy qismlari va ularning mohiyati.
187. O‘qituvchi faoliyatining asosiy yo‘nalishlari.
188. Pedagogik bilimlar. Pedagogik zakovat. Pedagogik qobiliyat. Pedagogik texnika.
189. Hozirgi zamон pedagogikasida ilmiy pedagogik texnologiya, uning mohiyati va tizimi haqida.
190. Qobiliyatning psixologik-pedagogik tavsifi.

191. Pedagogik qobiliyatning asosiy turlari.
192. O‘qituvchi tomonidan muloqatga kirishish jarayonida qo‘llanadigan muomala uslublari.
193. O‘qituvchining didaktik, tashkilotchilik, konstruktiv, kommunikativ, bilish va anglash qobiliyatlari.
194. O‘qituvchining kommunikativ ko‘nikmasi
195. O‘qituvchining kommunikativ qobiliyatini rivojlantirish uslubi
196. “Muloqot” atamasining falsafiy, ijtimoiy, psixologik va pedagogik mohiyati
197. Sharqona muloqotga kirishda mimika va pantomimikalarning ahamiyati
198. Pedagogik muloqotni tashkil etish bosqichlari va usullari
199. Pedagogik texnikaning tarkibiy qismlari
200. Pedagogik texnika vositasi: verbal va noverbal kommunikatsiya

Asosiy va qo‘shimha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari Asosiy adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining «Ta’lim to‘g‘risida»gi Qonuni.- T.:O‘zbekiston. 1997 y.
2. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi, -T.:O‘zbekiston. 1997 y.
3. M.To‘xtahodjayeva pedagogika .T.: O‘zbekiston faylasuflar milliy jamiyati 2010 yil.
4. E.Yuzlikaeva, M.Axmedova. Umumiy pedagogika TDPU-2012 T 338 20.
5. Е.Юзликаева, С.Мадиярова, С.Янбарисова. Теория и практика общий педагогики.Т.:ТГПУ, 2014г.
6. Ibragimov X.I., Sh.A, Q.Abdullaeva.Pedagogika nazariyasi.T.: Fan va tex. “2007 yil A.S.Kaldibekova. Jalpi pedagogika teoriyasi Jane praktikasi. T.:TDpU, 2013.
7. Xoshimov K, Nishonova S, Inomova.M.Pedagogika tarixi. T.:O‘qituvchi 1996.
8. K.Nasimov, S.Nishonova pedagogika tarixi T.:O‘zbekiston milliy kutubxonasi nashiryoti ,2005.
9. Xoshimov K., S.Ochil.O‘zbek pedagogikasi antologiyasi T.:O‘qituvchi. 2010y.
10. Azizxodjayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat T.:Fan 2006y.
11. X.Omonov., N.Xo‘jaev., S.Madiyarova. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik maxorat ,T.:Iqtisod moliya 2009 yil.
12. O‘quv qo‘llanma. A.A.Xoliqov .Pedagogik maxorat .T.:Iqtisod moliya 2011 yil.
- Qo‘shimcha adabiyotlar:**
13. Mirziyoyev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent, O‘zbekiston, 2017. - 488 b.

14. Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - Toshkent, O‘zbekiston, 2016. - 56 b.
15. Mirziyoyev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini tapminlash-yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. - Toshkent, O‘zbekiston, 2017. -48b.
16. Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy taxlil, qatpiy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik- har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. - Toshkent, O‘zbekiston, 2017. - 104 b.
17. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bopyicha Harakatlar strategiyasi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947 sonli Farmoni.

Internet saytlari

18. www. tdpu. uz
- 19 .www. pedagog. uz
20. www. Zyonet.uz
21. www. edu. uz
22. tdpu-INTRANET. ped

“MAKTABGACHA PEDAGOGIKA” FANI BO‘YICHA 1-modul Maktabgacha ta’limga kirish

1- mavzu Maktabgacha pedagogikaning predmeti va vazifalari; Maktabgacha pedagogikaning umumiy asoslari.Kadrlar tayyorlash millly modeli. Maktabgacha ta’limga kirish. Maktabgacha ta’lim uzlusiz ta’limning alohida turi sifatida. Maktabgacha ta’lim Konsepsiysi.

2- mavzu Maktabgacha ta’lim yoshidagi bolalarning tarbiyasi. O‘zbekistonda maktabgacha ta’limning vujudga kelishi va taraqqiyot bosqichlari. Maktabgacha pedagogikaning obyekti, predmeti, maqsad va vazifalari.

3- mavzu Maktabgacha pedagogikada ilmiy-tadqiqot metodlari. Maktabgacha pedagogikaning asosiy kategoriyalari. Maktabgacha pedagogikaning boshqa fanlar bilan aloqasi. Juhon-mamlakatlari ta’lim tizimida maktabgacha ta’limning tutgan o‘rni.

2-modul Maktabgacha yoshdagi bola shaxsining rivojlanishi.

4- mavzu Maktabgacha ta’lim yoshidagi bolalar rivojlanishiga ta’sir etuvchi omillar. Hozirgi jamiyatda murabbiy tarbiyachilarga qo‘yilgan talab va vazifalari. Tarbiyachilik kasbi uning axloqiy sifatlari. Davlatimiz tomonidan yosh avlod tarbiyasiga qo‘yilgan talablar, vazifalar.

5- mavzu Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning yosh guruhlari. Maktabgacha ta’lim tashkiloti tarbiyachisining asosiy vazifalari va uning shaxsiga qo‘yiladigan talablar. Zamonaviy tarbiyachilar kasbiy kompetentligining uch aspekti. Zamonaviy pedagogikada shaxs shakllanishiga doir yondoshuvlar.

3-modul Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalar qobiliyatlarini rivojlantirish

6- mavzu Bolalarda tashabbusni namoyon etish va o'zaro muloqot jarayoni; ta'lim-tarbiya jarayonining mazmuni va vositalari, uni tashkil etishning metod va usullari.

7-mavzu Bolani maktabga tayyorlashda maktabgacha ta'lim tashkiloti, maktab va oilaning xamkorligi. Sotsial tarbiya jarayonining mazmun- mohiyati. Tarbiya qonuniyatları. Tarbiya jarayoni tarbiyachi va tarbiyalanuvchilar o'rtasida tashkil etiluvchi hamda aniq maqsadga yo'naltirilgan hamkorlik jarayonidir.

8- mavzu Kasbiy ijodiy tafakkuri, bilimlarini to'ldirish va yangilashga bo'lган ehtiyojlarini rivojlantirish. Tarbiyaning maqsadi — har tomonlama barkamol shaxsni shakllantirish. Tarbiya mazmuni, qo'yilgan maqsad va vazifalar. bilan bog'liqlikda tarbiyalanuvchilarning egallashi lozim bo'lган bilim, malaka, e'tiqod, shaxs sifati va xarakteri, xulq-atvor tizimi.

4-modul Maktabgacha ta'lim tashkiloti, maktab, oila hamkorligi

9- mavzu bolalar rivojlanishida oila, maktab, maktabgacha ta'lim tashkiloti va mahallaning o'mi. Tarbiyaning umumiyl vazifalari. Talabalaming kasbiy yo'naliganligini shakllantirish, pedagogik qobiliyat, bilishga bo'lган intilishi va ehtiyojlarni rivojlantirish.

10- mavzu Bolalar bog'chasida, oilada olib boriladigan ta'lim ishining metod va shakllari mazmuni uzviyligi. Tarbiya jarayonini tashkil etishga doir zamонави yondoshuvlar va ularning o'ziga xosliklari. Tarbiya turlarining umumiyl tasnifi. Kasb turlari, kasbiy mahorat, tarbiyachi, uslubchi, direktor faoliyati va uni boshqaruvi.

11- mavzu Bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash. Maktabgacha ta'lim yo'nalishi ijodiy tashkil qilish va uni boshqarish turlari. Tarbiyachi mahorati. Uslubchi mahorati. Mudira mahorati.

12- mavzu Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni maktab ta'limiga moslashtirish metod, vosita va usullari. Maktabgacha ta'lim tashkiloti hujjatlari. Tarbiyachining ish hujjatlari. Yillik, oylik istiqbol rejalar. Uslubchining ish hujjatlari.

Maktabgacha pedagogika fani bo'yicha savollar

1. Maktabgacha pedagogikaning umumiyl asoslari.
2. Maktabgacha pedagogikaning predmeti va uning vazifalari.
3. Maktabgacha pedagogikasining boshqa fanlar bilan bog'liqligi.
4. Pedagogik fanlar majmui. Ta'lim jarayoni va didaktika haqida tushuncha.
5. Maktabgacha ta'lim didaktikasi.
6. Maktabgacha pedagogikaning ilmiy tadqiqot metodlari.
7. Metod haqida tushuncha, pedagogik tadqiqot.

8. Pedagogik ilmiy tadqiqot metodlar.
9. Maktabgacha ta’lim tarixi.
10. Maktabgacha pedagogika fan sifatida.
11. O‘zbekistonda maktabgacha ta’limning vujudga kelishi va taraqqiyot bosqichlari.
12. O‘zbekiston Respublikasida ta’lim tizimining ustuvor negizlari.
13. Mustaqillik yillarda maktabgacha ta’lim tizimiga yangicha yondashuv.
14. Uzluksiz ta’limni tashkil etish va rivojlanirish tamoyillari.
15. Uzluksiz ta’lim turlari. Maktabgacha ta’lim uzluksiz ta’lim tizimining boshlang‘ich bosqichi.
16. Maktabgacha ta’lim konsepsiysi.
17. Maktabgacha ta’limga qo‘yiladigan Davlat talablarli.
18. Bilimlar, ko‘nikma, malakalar dasturining yaratilish tarixi.
19. Maktabgacha ta’lim tashkiloti ta’lim-tarbiya dasturining yaratilish tarixidagi asosiy, muhim sanalar.
20. O‘zbekiston Ruspulikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan Davlat talablarini qo‘llanishi.
21. Davlat o‘quv dasturi qo‘llaniladigan ta’lim muassasalari.
22. Davlatimiz tomonidan yosh avlod tarbiyasiga qo‘yilgan talablar.
23. Davlat talablarining maqsad, vazifa va asosiy tamoyillari.
24. Davlat talablarining tarkibi.
25. Davlat talablarida qo‘llanilgan tushunchalar.
26. Davlat talablarining rivojlanish sohalari.
27. Maktabgacha ta’lim tashkiloti tarbiyachisi shaxsiga qo‘yilgan talablar.
28. Tarbiyachi va uning jamiyatda tutgan o‘rni.
29. Pedagog-tarbiyachi shaxsiga qo‘yilgan talablar. Uning shaxsini shakllantirish.
30. Pedagog-tarbiyachining nutq madaniyati.
31. Pedagog – tarbiyachi shaxsini shakllantirish.
32. Tarbiyachilarning shaxsiy va kasbiy sifatlari sifatlari.
33. Pedagog – tarbiyachining nutq madaniyati.
34. Tarbiya tamoyillari.
35. Maktabgacha ta’lim yoshidagi bolalarni tarbiyasi va rivojlanishi.
36. Shaxsning shakllanishiga ta’sir etuvchi omillar.
37. Bola shaxsini rivojlanirishda tarbiyaning roli.
38. Bola shaxsini rivojlanirishda muhitning roli.
39. Bolani tarbiyalash va rivojlanirishda faoliyatning roli.
40. Talabalarning kasbiy yo‘nalganligini shakllantirish. Kasb mahorati
41. Talabalarning pedagogik qobiliyat, bilishga bo‘lgan intilishi va ehtiyojlarni rivojlanirish.
42. Tarbiya jarayonini tashkil etishga doir zamonaviy yondashuvlar va ularning o‘ziga xosliklari
43. Zamonaviy tarbiyachilar kasbiy kompetentligining uch aspekti.
44. Zamonaviy pedagogikada shaxs shakllanishiga doir yondashuvlar.

45. Maktabgacha ta’lim davrini o‘ziga xos xususiyatlari
46. Maktabgacha yoshdagi (6-7 yosh) bolaning umumiy muhim kompetensiyalari.
47. Katta va maktabga tayyorlov yosh guruh (5-7 yoshli bolalar) ning rivojlanish.
48. Kichik va o‘rta yosh guruh (4-5 yoshli bolalar) ning rivojlanish xususiyatlari.
49. O‘rta yosh guruh (3-4 yoshli bolalar) ning rivojlanish xususiyatlari.
50. Ilk yosh guruh (2-3 yoshli bolalar)ning rivojlanish xususiyatlari.
51. Jismoniy tarbiya nazariyasi.
52. Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalash mazmuni va
53. Vazifalari.
54. Jismoniy tarbiyaning asosiy vositalari.
55. Aqliy tarbiya haqida tushuncha.
56. Aqlni ikki xil kategoriyalarga bo‘ladi.
57. Maktabgacha yoshdagi bolalarni aqliy rivojlanishi.
58. Aqliy tarbiya vazifalari.
59. Maktabgacha yoshidagi bolalarga ta’lim berishning o‘ziga hosligi.
60. Mashg‘ulotlarni haftalar bo‘yicha taqsimlash.
61. Har bir guruh uchun mashg‘ulot ishlanmasi tuzish.
62. Maktabgacha yoshdagi bolalarning sensor tarbiyasi.
63. Sensor tarbiyaning vazifasi va mazmuni.
64. Sensor tarbiya usullari.
65. Axloqiy tarbiyaning nazariy asoslari.
66. Maktabgacha ta’lim yoshidagi bolalarni axloqiy jihatda tarbiyalash.
67. Vazifasi va amalga oshirish vositalari.
68. Axloqiy tarbiyaning asosiy prinsiplari (tamoyillari) va metodlari.
69. Jamoa – shaxs axloqiy kamolatining asosi.
70. Jamoatchilikni tarbiyalash jarayonida ahloqiy sifatlarni tarbiyalash.
71. Bolalar jamoasini shakllanishiga yordam beruvchi shart-sharoitlar.
72. Estetik tarbiya va ta’limning nazariy asoslari.
73. Estetik tarbiyaning vazifalari, mazmuni va metodlari.
74. Estetik tarbiya vositalari.
75. Mehnat tarbiyasining nazariy asoslari.
76. Maktabgacha ta’lim tashkilotida mehnat tarbiyasining mazmuni.
77. Yosh avlod tarbiyasida mehnat tarbiyasining vazifalari.
78. Kattalar mehnati bilan tanishtirish.
79. Xilma xil mehnat turlarining vujudga kelishi.
80. Xalq og‘zaki ijodida mehnatsevarlik tarbiyasi.
81. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni mehnat tarbiyasi.
82. Bolalarni jamoa bo‘lib mehnat qilishi.
83. Iqtisodiy tarbiya haqida tushuncha.
84. Iqtisodiy narbiya mazmuni.
85. Iqtisodiy taubiya berishning shakllari.
86. Bolalarni oilada, MTTda tejamkorlikka, ishbilarmonlikka o‘rgatish.

87. Sharq mutafakkirlarining iqtisodiy tarbiya haqida qarashlari.
88. Maktabgacha ta'lim muassasalarida iqtisodiy tarbiyani tashkil etish
89. Maktabgacha ta'lim muassasalarida iqtisodiy tarbiya berishning nazariy asoslari.
90. Sharq mutafakkirlari merosidan foydalanish.
91. Huquqiy tarbiya haqida tushuncha.
92. Maktabgacha ta'lim muassasalarida huquqiy tarbiya berish.
93. Maktabgacha ta'lim muassasalarida huquqiy tarbiya berish metodlar va usullari.
94. Maktabgacha ta'lim muassasalarida huquqiy tarbiya berish shakllari.
95. Sharq mutafakkirlari merosidan foydalanish.
96. Maktabgacha ta'lim tashkilotida mehnat tarbiyasining mazmuni.
97. Maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarga huquqiy tarbiya berishni tashkil etishda “Bolalar huquqlari to‘g‘risidagi Konvensiya” dan foydalanishning ahamiyati.
98. Ekologik tarbiya berishning nazariy asoslari.
99. Ekologik tarbiyaning maqsadi va vazifasi.
100. Ekologik tarbiya metod va usullari.
101. Ekologik tarbiya shakllari.
102. Tabiatga munosabat odobini tarbiyalash.
103. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tabiat bilantanishtirish yo‘llari.
104. Tabiat burchagidagi ishlar.
105. O‘yinning bola faoliyati sifatidagi mohiyati va o‘ziga xosligi.
106. O‘yinning maktabgacha ta'lim tashkiloti pedagogik jarayonidagi o‘rni.
107. Ijodiy o‘yinlar turlari.
108. Bolalarning o‘yinlarida tasvirlash vositalari.
109. Sahnalashtirilgan o‘yinlar.
110. Qurilish o‘yinlari.
111. Qoidali o‘yinlar.
112. Didaktik o‘yin turlari.
113. Suv bilan o‘ynaladigan o‘yinlar.
114. Qum bilan o‘ynaladigan o‘yinlar.
115. Qor bilan o‘ynaladigan o‘yinlar.
116. Bola tarbiyasida o‘yinchoqning ahamiyati.
117. Bolalarni maktab ta’limiga tayyorlashning nazariy asoslari.
118. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va maktab dasturlarining izchilligi.
119. Bolalarni maktabda o‘qishga tayyorgarligi.
120. Maktab ta’limiga psixologik tayyorgarlik.
121. Maktab ta’limiga tayyorlashda ta’lim-tarbiyaviy jarayonning o‘rni.
122. Maktabgacha ta'lim tashkilotida mehnat tarbiyasining mazmuni.
123. Maktabgacha ta'lim tashkilotida mehnat tarbiyasining mazmuni va oziga xos xsusiyatlar.
124. Maktab ta’limiga tayyorlashda bolalar faoliyatini tashkil etishning ahamiyati.

125. Maktabgacha yoshdagি bolalar ta'lim-tarbiyasiga qо'yiladigan davlat talablariga muvofiq sog'lom va yetuk, maktabda o'qishga tayyorlangan tarzda shakllantirish.
126. Bolaning maktabga tayyorgarlik darajasi qо'yiladigan minimal talablar.
127. Bolaning jismoniy rivojlanish ko'rsatkichlari.
128. Bolaning maktab ta'limiga umumiy va maxsus tayyorgarligi
129. Bolaning shaxsiy pedagogik-psixologik rivojlanish ko'rsatkichlari.
130. Intelektual, aqliy rivojlanish ko'rsatkichlari.
131. Bolaning maktabda ta'lim olishga tayyorligini tashxislash usullari.
132. Maktabgacha yoshdagи bolalar ta'lim-tarbiyasiga qо'yiladigan Davlat talablari va maktabga tayyor bolalarga qо'yiladigan davlat talablariga muvofiq bolalarni maktab ta'limiga tayyorligini tashxislash.
133. Bolani maktab ta'limiga tayyorligini turli pedagogik va psixologik usullar, metodlar orqali aniqlash.
134. Bolani maktab ta'limiga tayyorlashga ta'sir etuvchi omillar.
135. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va maktab hamkorligi.
136. Bolalarni maktabga tayyorlash vazifalari.
137. Maktabgacha ta'lim tashkiloti bilan maktab aloqasining shakllari.
138. Tayyorlov guruhi bolalarini maktabda o'qishga tayyorlash.
139. Maktabgacha yoshdagи bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashning shakl va usullari
140. Oila davlat va jamiyat ardog'ida.
141. Bola tarbiyasida oilaning o'rni haqida mutafakkirlar ta'limoti.
142. Maktabgacha ta'lim muassasining ota-onalar bilan hamkorlikdagi ishining mazmuni va usullari.
143. MTTning ota-onalar bilan ishining yillik rejasi. Umumiy majlislar.
144. MTTda bolalar hayotini tashkil etish.
145. Bolalarning faoliyatida ta'lim-tarbiya vazifalarni amalga oshirish va rahbarlik qilish
146. Kuning birinchi va ikkinchi yarmida bolalar hayotini tashkil etish.
147. Pedagogik jarayonni rejalashtirish vazifalari.
148. Ta'lim-tarbiya ishlarini rejalashtirish mazmuni.
149. Ta'lim-tarbiyaviy ish rejasi.
150. Maktabgacha ta'limning ustuvor vazifalari.
151. Mustaqillik yillarda maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish tamoyillari va asosiy yo'nalishlari.
152. Fsmu texnologiyasi.
153. Uzluksiz ta'limni tashkil etish va rivojlantirish tamoyillari.
154. Maktabgacha ta'lim tashkiloti- maktabgacha yoshdagи bolalar ijtimoiy tarbiya maskani.
155. Qisqa muddatli guruh tashkil etish.
156. Maktabgacha ta'limni moliyaviy ta'minlashning nazariy asoslari.
157. Taomnonma - tuzish metodikasi.
158. Maktabgacha ta'lim tashkilotining yillik ish rejasini tuzish metodikasi.

159. Bolalar bilimini diagnostika qilishning pedagogik asoslari
160. Qisaqa muddatli maktabgacha ta’lim muassasalarini tashkil etish
161. Maktabgacha ta’lim tashkilotini shakllantirish turlari
162. Ixtisoslashtirilashtirilgan yo‘nalish.
163. Sanatoriya yo‘nalishi.
164. Turli tipdagi maktabgacha ta’lim tashkilotining tashkiliy tizimini belgilab beruvchi Davlat instruktiv hujjatlari.
165. Davlat maktabgacha ta’lim tashkilotida ta’lim-tarbiya jarayoni qatnashchilari.
166. Nodavlat maktabgacha ta’lim tashkilotini tashkil etish.
167. Nodavlat maktabgacha ta’lim tashkilotining maqsadi va vazifalari.
168. Nodavlat maktabgacha ta’lim tashkiloti faoliyatini tashkil etish.
169. Nodavlat maktabgacha ta’lim tashkilotiga bolalarni qabul qilish.
170. Nodavlat maktabgacha ta’lim tashkilotini moliyalashtirish va moddiy- texnik ta’minoti.
171. Mudira tashkilotchi, ma’muriyatchi, yuqori malakali pedagog va unga qo‘yilgan talablar.
172. Maktabgacha ta’lim tashkiloting mudiri lavozimining malaka tavsiflari
173. Demokratik rahbar.
174. Avtoritarar rahbar .
175. Liberal rahbar.
176. Direktor faoliyatining mazmuni.
177. Maktabgacha ta’lim tashkilotida ta’lim-tarbiya ishlariga rahbarlik qilish.
178. Maktabgacha ta’lim tashkiloti uslubchisi, uning huquqi, vazifalari va unga qo‘yilgan talablar.
179. Katta tarbiyachi faoliyati.
180. Uslubchining liderlik va boshqaruv jihatlari.
181. Liderlikka oid nazariyalarning paydo bo‘lishi.
182. Pedagogika kengashi faoliyatini tashkil etish va uning ish mazmuni.
183. Maktabgacha ta’lim tashkiloti katta tarbiyachining vazifalari
184. Pedagogika kengashi huquqlari.
185. Ilg‘or pedagogik tajribani umumlashtirish.
186. Maktabgacha ta’lim boshqarmasi, uning vazifalari, tuzilishi va ish mazmuni.
187. Maktabgacha ta’lim tashkiloti nazoratchi-uslubchisining vazifalari,huquqlari va unga qo‘yilgan talablar.
188. Pedagogik jarayonni rejorashtirish vazifalari.
189. Maktabgacha ta’lim tashkiloti hujjatlari.
190. Maktabgacha ta’lim tashkilotining yillik rejasi ,oylik istiqbol rejalari.
191. Mudira yuritadigan hujjatlar.
192. Uslubchi yuritadigan hujjatlar.
193. Tarbiyachi yuritadigan hujjatlar.
194. Psixolog yuritadigan hujjatlar.
195. Ta’lim sohasidagi qonun hujjatlarida ta’lim tizimini boshqarish.

196. Nazorat qilishning maqsadi, vazifalari va unga qo‘yiladigan talablar.
197. Nazorat qilishga tayyorgarlik va uning bosqichlari.
198. Nazorat qilishning usul va uslublari.
199. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida inklyuziv ta’lim tarbiyaning o‘rni.
200. Maktab ta’limiga tayyorlashda bolalar faoliyatini tashkil etish usullari.

Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Юсупова П. Мактабгача тарбия педагогикаси. Т.: Укитувчи. 1993.
2. Xasanboeva O.U. va boshq. Maktabgacha ta’lim pedagogikasi. T.: Ilm ziyo. 2006.
3. Sh.A.Sodiqova “Maktabgacha pedagogika”. “Tafakkur sarchashmalari” Tr. 2013y
4. N.M.Kayumova “Maktabgacha pedagogika”. “TDPU” nashriyoti T:. 2013y

Qo‘shimcha adabiyotlar

5. Mirziyoyev Sh.M. “Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash - yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi mavzusidagi O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagи ma’ruzasi. - T.: “O‘zbekiston”\ 2017. - 48 b.
6. Sh.M. Mirziyoyev Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik-har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. T.:“O‘zbekiston”.- 2017—102b.
7. Sh.M. Mirziyoyev Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. — T.: “O‘zbekiston”, 2017.— 488 b.
8. Sh. M. Mirziyoyev 7-fevral 2017-yil kuni “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-4947 sonli farmonni
9. Sh.M. Mirziyoyevning “2017-2021-yillarda maktabgacha ta’lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori. T.: -2016-y. 29-dekabr
10. “Bolangiz maktabga tayyormi?” metodik qo‘llanma. T:, 2001.
11. F.Qodirova, SH.Toshpo‘latova, M.A’zamova. “Maktabgacha pedagogika”.-T., “Ma’naviyat”. 2013
12. SH.Shodmonova. Maktabgacha ta’lim pedagogikasi. fan va texnologiya.- T:,2008.

Internet saytlari

1. www.tdpu.uz
2. www.pedagog.uz

3. www.Ziyonet.uz
4. www.edu.uz

MAKTABGACHA TA'LIMDA MATEMATIK TASAVVURLARNI SHAKLLANTIRISH FANI BO'YICHA

1- modul Matematik tasavvurlarni shakllantirish nazariyasi va metodikasining nazariy asoslari

1- mavzu Matematik tasavvurlarni shakllantirish nazariyasi va metodikasining maqsad va vazifalari Matematik tasavvurlarini shakllantirish metodikasi nazariyasining tarixi, hozirgi holati va zamonaviyiligi.

2- mavzu: To‘plam haqida tushuncha. To‘plamning xarakteristik xususiyatlari. Universal to‘plam. Munosabatlarning xususiyatlari. Ekvivalentlik munosabati. Tartib munosabatlar.

3- mavzu: Sharq matematik olimlarining asarlarida arifmetikaning rivojlanishi haqida. Muhammad ibn Muso-al Xorazmiy, Umar Xayyom, Nasriddin Tusiy, Jamshid Qiyosiddin al-Koshiy, Ulug‘bek asarlarida arifmetikaning rivojlanishi haqida dastlabki ma'lumotlar. Psixologik - pedagogik adabiyotlarda matematik tasavvurlarni rivojlantirish masalalari. Y.I.Tixiyeva, F.N.Blexer, maktabgacha yoshdagi bolalarni matematika elementlariga o‘rgatish.

2- modul. Matematik tasavvurlarini shakllantirish nazariyasi va metodikasining didaktik asoslari.

4- mavzu Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik tasavvurlarni shakllantirishda ta’limning asosiy didaktik tamoyillari.

Bolalarda matematik tasavvurlarni shakllantirishning umumiyligi didaktik tamoyillari. Matematik tasavvurlarini shakllantirish va rivojlantirish. Maktabgacha ta’lim muassasalarida matematik tasavvurlarini rivojlantirish ishlarini tashkil etish. MTT turli yosh guruhlarida matematika mashg‘ulotlarini o‘tkazish metodikasi va tashkil qilish xususiyatlari.

3- modul. Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik tasavvurlarini shakllantirish metodikasi.

5- mavzu: Hayotining uchinchi va to‘rtinchi yilida bolalarda

miqdoriy tasavvurlarni rivojlantirish.

Ko‘plik, son, hisob, kattalik, fazo, geometrik shakl va figuralar haqidagi tasavvurlarni shakllantirish. Maktabgacha yoshda assosiy oddiy matematik qonuniyatlari haqida tushuncha.

6- mavzu: Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning predmetlar miqdorini idrok qilish, esda olib qolishi va taqqoslashning o‘ziga xos xususiyatlari. To‘plam haqidagi tasavvurlarni shakllantirishning sensor assoslari. To‘plamlarning tengligi va teng emasligi haqidagi tasavvurlarni shakllantirish. O‘yinlar va o‘yin mashqlaridan foydalanish. Miqdor haqidagi tasavvurlarni shakllantirish vazifalari «Ko‘p» va «Bitta», «Ko‘p» va «kam» o‘rtasidagi o‘zaro munosabat bilan tanishtirish va butunni elementlarga ajratish.

4-modul. Bolalarda son sanoq haqidagi bilimlarni shakllantirish, sanashga o‘rgatish.

7-mavzu: Bolalar ongida natural sonlar qatori tizimining tarkib topishi. Sanash va o‘lchash jarayonida bolalarda butun sonlar qatori haqidagi tasavvurlarini rivojlantirish.

8-mavzu Sanash faoliyatining rivojlanish bosqichlari
Sanash natijalari predmetlarining sifat belgilari va ularning fazoviy joylashuvi.
Bolalarni butun predmetni teng bo‘laklarga bo‘lishga o‘rgatish.

5-modul. Bolalarda predmetlarning o‘lchami va ularni o‘lchash haqidagi tasavvurlani shakllantirishi

9- mavzu: O‘lchash haqida tushuncha.
O‘lchamning asosiy xususiyatlari. Ilk va maktabgacha yoshda bolalarning predmetlarning o‘lchamni idrok qilishning o‘ziga xosligi.

10- mavzu: Bolalarda shartli o‘lchov yordamida turli o‘lchamlarni o‘lchash haqidagi tasavvurlarni shakllantirishi.

Predmetlar o‘lchamini idrok qilish va taqqoslash. Bolalarni shartli o‘lchov birliklari bilan tanishtirish.

6-modul Bolalarda premetlarniug shakli haqidagi tasavvurlarni shakllantirish.

11-mavzu: Har bir yosh bolalarni predmetlar shakli bilan tanishtirish metodkasi. Bolalarning predmetlar shakli va geometrik figuralarni idrok qilishning o‘ziga xos xususiyatlari. Shakl haqidagi tasavvurlarni idrok qilish va shakllantirishda so‘zning o‘rni.

12-mavzu : Geometrik figuralarni turli belgilari bo‘yicha guruhlashi Geometrik figuralarni burchaklari, tomonlari, soni bo‘yicha taqqoslash; ularni o‘lhash; umumlashgan tushunchalarini shakllantirish.

7- modul. Bolalarda fazoviy tasavvurlarni shakllantirishi

13-mavzu: Fazo va fazoda mo‘ljal olish haqida tushuncha.Bolalarda fazoda mo‘ljal olishni rivojlantirish. Idrok qilish va fazoda mo‘ljal olishda so‘zning o‘rni.

14 mavzu: Har bir yosh guruHda fazoni idrok etishning o‘ziga xos xususiyatlari. Bolalaming tevarak atrofidagi fazoda mo‘ljal olishni o‘zlashtirish. Ko‘rib idrok qilish va o‘lhash asosida fazoni idrok etishi.

8-modul. Bolalarda vaqt tasavvurlarni shakllantirish

15- mavzu: Vaqt haqida tushuncha.Vaqt va uning o‘ziga xos xususiyatlari. Bolalarda vaqtini his qilishni rivojlantirish

16-mavzu: Bolalarni xar bir guruhdan vaqtini idrok qilishi. Faoliyatni vaqtida qobiliyatini rivojlantirish. Katta maktab yoshidagi bolalarda vaqtini his qilishni rivojlanishi

9-modul. Olti yoshli bolalar bilan matematikaga oid ishlarning mazmuni va metodikasi

17-mavzu. Arifmetik misollarni yechish boshlang‘ich maktabda matematika fanini o‘rganishga tayyorlash.

18-mavzu: Bolalarga hisoblash usulini o‘rgatish. Arifmetik masalalar yechish. Masalalar ustida ishlashda metodik usullar va izchillik. Soat bilan tanishtirish metodikasi.

10- modul Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik tushunchalami shakllantirishning zamonaviy texnologiyalari.

18-mavzu: Maktabgacha yoshdagi bolalarni matematik rivojlantirishjarayonida mantiqiy fikrlashni loyihalash.

Matematik tafakkurni rivojlantirishda modellashtirish asosiy metodlardan biri ekanligi. Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik tafakkurini rivojlatirishda axborot texnologiyalaridan foydalanish. Rivojlantirishjarayonida mantiqiy fikrlashni loyihalash.

Matematik tafakkurni rivojlantirishda modellashtirish asosiy metodlardan biri ekanligi. Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik tafakkurini rivojlatirishda axborot texnologiyalaridan foydalanish.

11- modul. Oilada va maktabgacha ta’lim muassasalarida olib boriladigan metodik ishlarni rejalashtirish

19-mavzu: Bolalarni maktabga tayyorlik darajasiga qo‘yiladigan minimal talablar. O‘zbekiston Respublikasi Ta’lim to‘g‘risidagi Qonuni nuqtai nazaridan MTT sida bolalarni maktabga tayyorlashga qo‘yiladigan talablar.

20-mavzu: Bolalarni maktabga tayyorlik darajasiga qo‘yiladigan minimal talablar. Matematika dasturlari mazmunidagi hamkorlik. Ish uslublaridagi hamkorlik. MTT va maktab ishidagi hamkorlikni tashkil qilish shakllari

12- modul. Maktabgacha ta’lim muassasalarida matematik tushunchalami shakllantirish jaryoanini tashkil etish va boshqarish.

21-mavzu: Maktabgacha ta’lim muassasalarida matematik tushunchalami shakllantirish yuzasidan inetodik ishlarning mazmuni.

Turli maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik tushunchalarini shakllantirishda tuzatish ishlarni olib borish. Maktabgacha tarbiya muassasalarida matematika bo‘yicha ishlarni rejalashtirish va qayd qilish.

22- mavzu: MTT tashkiloti direktorni va katta tarbiyachining o‘rni.

Tarbiyachilar bilimi darajasini va mahoratini oshirish shakllari. Maktabgacha ta’lim muassasalarida matematik mashg‘ulotlarni o‘tkazishda kasbiy tayyorgarligi. Bollarning mustaqil matematik faoliyatiga rahbarlik qilish.

13- modul. Matematik tasavvurlami shakllantirish metodikasini o‘qitishning tashkiliy shakllari

23- mavzu: Maktabgacha ta’lim yo‘nalish talabalariga «maktabgacha yoshdagi bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirish metodikasi»

kursini o‘qitish.

Maktabgacha ta’lim yo‘nalish talabalariga maktabgacha yoshdagi bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirish metodikasini o‘qitish vazifalari va uning o‘quv rejasidagi o‘rni.

24- mavzu Dars jarayonida yangi pedagogik texnologiyalardan foydalanish. Yangi pedagogik texnologiya turlari.

Maktabgacha ta’limda matematik tasavvurlarni shakllantirish fanidan savollar

1. Bolada qog‘oz varag‘ida mo‘ljal olish malakalarini shakllantirish.
2. Bolalarda matematik tushunchalarni rivojlantirish shartlari.
3. Bolalarda matematik tushunchalarni rivojlantirish muammosining psixologik-pedagogik asoslari
4. Bolalarda natural son qatori haqidagi tasavvurlarni rivojlantirish xususiyatlari.
5. Bolalarda shartli o‘lchov yordamida turli o‘lchamlarni o‘lchash haqidagi tasavvurlarini shakllantirish.
6. Bolalarda vaqt tasavvurlarining va mo‘ljal olishning rivojlanishi.
7. Bolalarni arifmetik amallarni ifodalashga o‘rgatish
8. Bolalarni butun predmetni teng bo‘laklarga bo‘lishga o‘rgatish.
9. Bolalarni chamalashga o‘rgatish vazifalari.
10. Bolalarni chamalashga o‘rgatishda Internet materiallaridan foydalanish.
11. Bolalarni predmetlar shakli bilan tanishtirish yo‘llari.
12. Bolalarni predmetlarni turli belgilar bo‘yicha guruhashga o‘rgatish.
13. Bolalarni qog‘oz pul va tangalar bilan tanishtirish.
14. Bolalarni vaqtini chamalashga o‘rgatish vazifalari, bolalarni sutka qismlarini farqlashga ularning tartibini aniqlashga o‘rgatish.
15. Rejalashtirish turlari.
16. Bolalarning arifmetik masalalarni tushinishining o‘ziga xos xususiyati.

17. Bolalarning predmetlar shakli va geometrik figuralarini idrok qilishning o‘ziga xos xususiyatlari. Bolalarning tevarak atrofdagi fazoda mo‘ljal olishini o‘zlashtirishi.
18. Bolarni predmetlar shakli bilan tanishtirish vazifalari. Ko‘rgazmali qurol yasash.
19. Elementar matematik tasavvurlarni shakllantirish metodikasi predmeti va uning asosiy komponentlari.
20. Fazo va fazoda mo‘ljal olish haqida tushuncha.
21. Fazoda mo‘ljalga olishni rivojlantirish uchun ta’limiy o‘yinlar
22. Fazoda mo‘ljalga olishni shakllantirish vazifalari o‘ziga nisbatan tinch harakatlar holatidagi asosiy yo‘nalishlarni farqlash.
23. Fazoda mo‘ljal olishni rivojlantirish uchun ta’limiy o‘yinlardan foydalanish.
24. Fazoda mo‘ljalga olish yo‘llari.
25. Fazoni idrok qilish va fazoda mo‘ljal olishda so‘zining roli.
26. Geometrik figura predmetlarning shaklini idrok qilish (etaloni) sifatida.
27. Geometrik figuralarni farqlash va nomini aytishga o‘rgatish.
28. Geometrik figuralarni o‘rgatish uchun ko‘rgazmali qurol yasash.
29. Geometrik figuralarni farqlash va nomini aytishga o‘rgatish.
30. Geometrik figuralarni turli belgilari bo‘yicha guruhlarga ajratish.
31. Harakat davomida yugurib kelayotganda yo‘nalishni o‘zgartirish. Ish tajribalarini umumlashtirish va uni bolalar bog‘chasida pedagoglar orasida yoyish.
32. Katta guruhlarda geometrik figuralarni farqlash va nomini aytishga o‘rgatish usullari.
33. Katta guruhlarda vaqt tasavvurlarini shakllantirish.
34. Katta guruhlarida natural sonlarni o‘zlashtirishga o‘rgatish usullari.
35. Katta maktabgacha yoshdagi bolalarda vaqtini his qilishni rivojlantirish.
36. Katta va tayyorlov guruhlarida “Nol” va “Nom” tushunchalarini shakllantirish.
37. Kichik guruhlarda geometrik figuralarni farqlash va nomini aytishga o‘rgatish.

38. Kichik guruhlarda natural sonlarni o‘zlashtirishga o‘rgatish.
39. Kichik guruhlarda yil davomida nechta mashg‘ulot o‘tkaziladi?
40. O‘rta guruhlarda yil davomida nechta mashg‘ulot o‘tkaziladi?
41. Katta guruhlarda yil davomida nechta mashg‘ulot o‘tkaziladi?
42. Tayyorlov guruhlarda yil davomida nechta mashg‘ulot o‘tkaziladi?
43. Kichik guruhdagi bolalar nechagacha sanashni bilishlari kerak bo‘ladi?
44. O‘rta guruhdagi bolalar nechagacha sanashni bilishlari kerak bo‘ladi?
45. Katta guruhdagi bolalar nechagacha sanashni bilishlari kerak bo‘ladi?
46. Matematika mashg‘ulotlarda tarbiyachilar qanday usul va metodlardan foydalanadi?
47. O‘rta guruhda bolalar kattalik haqida nimalarni bilishi kerak?
48. 4 yoshli bolalarga miqdor va sanoq haqida qanday bilimlarini berish kerak?
49. To‘plam va uning qismlarini qaysi guruhlarda o‘rgatiladi?
50. Maktabgacha tayyorlov guruhlarida mashg‘ulotlar haftasiga necha marta o‘tkaziladi?
51. Metodik usul sifatida savollarga qanday talablar qo‘yiladi?
52. Geometrik tushunchalar berilgan qatorni toping?
53. Bolalarning ilk matematik bilimlarini mustahkamlashda qanday faoliyatdan foydalanish kerak?
54. Katta guruhdagi bolalarga matematika mashg‘ulotlarini haftasiga necha marta o‘tiladi?
55. Matematik tasavvurlarni shakllantirish fanining vazifalari?
56. Maktabgacha tayyorlov guruhda matematik amashg‘uloti davomiyligi qancha vaqt davom etadi?
57. Matematik mashg‘ulotlarda o‘qituvchi qanday usul va metodlardan foydalanadi?
58. O‘rta guruhda bolalar kattalik haqida nimalarni bilishlari kerak?
59. Kichik guruhlarda fazoni, tevarak-atrofni bilishga nimalar o‘rgatiladi ?
60. “Juftini top”, “O‘z uyingni top”, “Xaltada nima bor” kabi o‘yinlardan bolalarga nimani o‘rgatish uchun foydalanish mumkin?

61. “Aytilgan narsalarni faqat rasmlardagina emas, balki real voqealikda ham ko‘rsatish juda foydaliroqdir” - ushbu fikr kimniki?
62. Matematik tasavvurlarni shakllantirishda amaliy usulning harakterli xususiyatlari qaysilar?
63. Metodik usul sifatida savollarga qanday talablar qo‘yiladi?
64. Maktabga borish oldidan bolalar qanday geometrik figuralarning asosiy xossalari va belgilarini bilishlari va nomlarini aytishlari shart?

65.

Rasmda qanday shakllardan foydalanilgan?

66. 5-6 yashar bolalar bilan ishlashga ta’limning qanday shaklining roli ortadi?
67. O‘rta guruhda nechtagacha doirachalarga ega bolgan sonli figuralardan foydalaniladi?
68. Kichik guruhda bolalar vatq haqida qanday tasavvurga ega bo‘ladilar?
69. Vaqtini his etishni o‘rgatish bolalarda nimaga yordam beradi?
70. Bolalarga vaqtini bilishga o‘rgatishda qanday so‘z o‘yinlaridan foydalanish mumkin?
71. Bolalar bog‘chasida tarbiya va ta’lim dasturi “Fazoda mo‘ljal olish” bo‘limi nechanchi guruhdan boshlab o‘rgatiladi?
72. Kichik guruhdagi bolaga matematika mashg‘ulotlari haftasida necha marta o‘tiladi?
73. Matematik tasavvurlarni shakllantirish fani qanday bo‘limlardan iborat?
74. 5 yoshga qadam qo‘ygan bolalar buyumlar orasidagi fazoviy munosabatlarning qanday yo‘nalishlarini bilib oladilar?
75. Doira va oval shaklidagi figuralari farqlash qaysi guruhda o‘rgatiladi?
76. Predmetlarni qiyoslashga bola necha yoshda o‘rganadi?
77. Vaqt bilan tanishtirishda kichik guruhda bolalarga qanday so‘zlar bilan tushuntiriladi?

- 78 Shabl haqida bilimlarni mustahkamlash va sistemaga solish qaysi guruhda amalga oshiriladi?
- 79 Bolalar qaysi vaqtdan boshlab geometrik figuralarni his eta boshlaydi?
- 80 Bolalar to‘plam haqida, mashg‘ulotda tenglik va tengsizlik tushunchasini necha yoshdan o‘zlashtirish kerak?
81. Kichik guruhda tarbiyachi bolalarga buyumlarning qanday xususiyatlarini farqlashga o‘rgatib boradi.
82. Maktabgacha yosh bolalarda “matematik tasavurlami shakllantirish” metodikasi kursi nimani o‘rgatadi?
83. Kichik guruhdagi bolalar geometrik figuralarni qaysi birlari haqida bilib oladilar?
84. Bolalar predmet o‘lchamlarining o‘zgarishini ko‘rishni, ularni 3 o‘lcham: uzunlik, kenglik, balandligi haqida ma’lumot qaysi guruhda o‘rganiladi?
85. Kichik guruhda bolalarni dastlab buyumni taqqoslashga o‘rgatib borishda qanday usuldan foydalaniladi?
86. Kattalik bo‘yicha o‘rta guruhda amalga oshirish kerak bo‘lgan vazifalarni ko‘rsating.
87. Buyumlarni katta kichikligini aniqlashda buyumlar bir xil o‘lchamdagি masofalar bilan farq qilsa, u holda uni aniqlashda qanday so‘zlardan foydalaniladi.
88. Geometrik tushunchalar haqida ma’lumot bering.
89. O‘rta guruhda bolalar kattalik haqida nimalarni bilishlari kerak?
- 90 Kichik guruhlarda fazoni, tevarak atrofni bilishga nimalar o‘rgatiladi?
- 91 Umumiyl aqliy rivojlanish borasida birinchilardan fikr bildirgan ruxshunos olim kim?
92. «Faoliyat» «Harakat» tushunchalarini qaysi olimning ishlarida yoritilgan?
93. Obyektlar qanday xossalarga ega?
94. MTTda tarbiyalanuvchilar nechta guruhga ajratiladi?
95. MTTda tarbiyalanuvchilar guruhlar qanday nomlanadi?
96. O‘rta guruhda bolalarga kattalik haqida nimalarni bilishi kerak?

97. Maklabgacha yoshdagি bolalar uchun matematikaga oid ta’lim tarbiya mazmunining asosini nimalar tashkil etadi?
98. Maktabgacha yosh bolalarda matematik tasavvurlani shakllantirish” metodikasi kursi nimani o‘rgatadi?
99. Kattalik bo‘yicha o‘rta guruhda amalga oshirilishi kerak bo‘lgan vazifalar qaysilar?
100. O‘rta guruhda kattalik bo‘yicha qanday bilimlarni o‘rganishlari lozim?
101. Katta guruhda kattalik bo‘yicha qanday bilimlarni o‘rganishlari lozim?
102. Qaysi yosh guruhdan boshlab bolalarni shartli o‘lchovlар yordamida buyumlarning uzunliklari, kengliklari va balandliklarini o‘lhash hamda taqqoslashga o‘rgatib boriladi.
103. Kichik guruhda shakl haqidagi tasavvurlarini mustahkamlovchi o‘yinlarni yoritib bering.
104. Katta guruhda bolalar qanday shakllar haqida tasavvurga ega bo‘ladilar
105. To‘plam va uni qismlarga ajratish qaysi guruhlarda o‘rgatiladi?
106. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarda o‘yin turlari necha xil bo‘ladi?
107. Bolalar tarbiyasida ota-ona namunasi muhimdir” - ushbu fikr kimga tegishli?
108. Matematik tasavvurlarni shakllantirishda amaliy usulning xarakterli jihatlarini ko‘rsating?
109. Necha yoshda tevarak atrofdan bitta va ko‘p o‘xshash narsalarni ajrata oladi
110. Kattalikning qanday xossalari bor?
111. Kichik guruhda bolalarni dastlab buyumni taqqoslashga o‘rgatib borishda qanday usuldan foydalaniladi.
112. Masala yechish necha yoshdan boshlab o‘rgatiladi?
113. Kichik guruhda sanoq faoliyatini rivojlantirish uchun qaysi tushuncha muhim?
114. Maktabgacha yoshdagи bolalarni o‘qitishda matematik bilimlar tarkibini tekshirish qanday munosabatlarning o‘zidan iborat ekanligi aniqlaydi?
115. “Fazoda mo‘ljalga olish” tushunchasiga ta’rif bering.
116. Fazoda mo‘ljalga olish nimalarga bog‘liq.

117. «Turish nuqtasi» nima?
118. Qanday o‘quv materialni kichik guruhdagi bolalar yaxshi o‘zlashtiradilar.
119. Kichik guruhlarda fazoni bilishga nimalar o‘rgatiladi?
120. Maktabgacha yoshdagi bolalar vaqtni idrok qilish bo‘yicha qanday vazifalarni bilishi lozim.
121. Maktabgacha tarbiya tashkilotlarida matematika o‘qitish nima asosida qurilgan?
122. Qaysi guruhda bolalarni 1 dan 5 gacha bo‘lgan sanoq tartib ibilan tanishtiriladi.
123. Kattalik bo‘yicha ta’rif bering.
124. Bolalarga elementar matematik tasavvurlarini shakllantirish mashg‘ulotlarini asosiy maqsadi nimalardan iborat?
125. Kichik guruhlarda fazoni, tevarak atrofni bilishga nimalar o‘rgatiladi ?
126. “Juftini top”, “O‘z uyingni top”, “Xaltada nima bor” kabi o‘yinlardan bolalarga nimani o‘rgatish uchun foydalanish mumkin?
127. Maktabga borish oldidan bolalar qanday geometrik figuralarning asosiy xossalari va belgilarini bilishlari va nomlarini aytishlari shart?
128. Fazoda mo‘jalga olish» tushunchasiga berilgan to‘g‘ri ta’rifni belgilang.
129. Qanday o‘quv materialni kichik guruhdagi bolalar yaxshi o‘zlashtiradilar.
130. Qaysi guruhda bolalarni 1 dan 5 gacha bo‘lgan sanoq tartib bilan tanishtiriladi?
131. Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun matematikaga oid ta’lim tarbiya mazmunining asosini nimalar tashkil etadi?
132. “Maktabgacha yosh bolalarda matematik tasavvurlarni shakllantirish” metodikasi kursi nimani o‘rgatadi?
133. Katta guruhda kattalik bo‘yicha o‘rganishi lozim bo‘lgan bilimlar qatorini toping?
134. Qaysi yosh guruhdan boshlab bolalarni shartli o‘lchovlar yordamida buyumlarning uzunliklari, kengliklari va balandliklarini o‘lchash hamda taqqoslashga o‘rgatib boriladi?

135. Bolalar bog‘chasida tarbiya va ta’lim dasturi “Fazoda mo‘ljal olish” bo‘limi nechanchi guruhdan boshlab o’rgatiladi?
136. 5 yoshga qadam qo‘ygan bolalar buyumlar orasidagi fazoviy munosabatlarning qanday yo‘nalishlarini bilib oladilar?
137. Maktabgacha tayyorlov guruhda matematik amaliy mashg‘uloti davomiyligi qancha vaqt davom etadi?
138. Umumiyligi rivojlanish borasida birinchilardan fikr bildirgan ruxshunos olim kim?
139. Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlantirishda va ularni maktabga tayyorlashda matematik bilimlarning roli qanday?
140. Matematik bilim berish vositalari nimalardan iborat?
141. MTTda matematik ta’lim berish metodikasining maqsadi va vazifalari nimalardan iborat?
142. «To‘plam» nima?
143. Universal, chekli va cheksiz to‘plamlarni izohlang.
144. Ikki to‘plam uchun o‘zaro bir qiymatli moslik tushunchasini izohlang.
145. Al-Xorazmiy arifmetikani rivojlantirishga qanday hissa qo‘shgan?
146. Koshiyning matematikani rivojlanishiga qo‘shgan hissasi qanday?
147. N.U. Bikbaevning matematikani rivojlanishida qanday xizmatlari bor?
148. Ta’limining asosiy didaktik tamoyillari nimalardan iborat?
149. Matematik ta’lim berishda qaysi usullar asosiy o‘rin egallaydi?
150. Usulni tanlashga qanady pedagogik talablar qo‘yiladi?
151. 3-4 yoshli bolalarda miqdor haqidagi bilimlarni shakllantirishning xususiyatlari nimalardan iborat?
152. 3-4 yoshli bolalar bilan ishlashda matematik mazmunga ega bo‘lgan didaktik o‘yinlar va o‘yin mashqlari qatoriga nimalar kiradi?
153. Maktabgacha yoshdagi bolalarda predmetlar miqdorini idrok qilish, esda olib qolish va taqqoslashning o‘ziga xos xususiyatlarini aytинг.
154. To‘plamlarning tengligi va teng emasligi haqidagi tasavvurlar qanday shakllantiriladi?

155. Sanash va o‘lchash jarayonida bolalarda butun sonlar qatori haqidagi tasavvurlar qanday shakllantiriladi?
156. Bolalar ongida natural sonlar qatori tizimi qanday tarkib toptiriladi?
157. Natural son qatori, miqdor, tartib son xususiyatlarini tavsiflang.
158. Sanash faoliyatining rivojlanish bosqichlarini sanab bering.
159. Sanash faoliyatining rivojlanish bosqichlari bir-biridan qanday farq qiladi?
160. «Tengdan», «baravardan», «ko‘p», «kam» tushunchalarini o‘zlashtirish, shuningdek, sanoq ko‘nikmalarini puxta shakllantiripsh qanday amalga oshiriladi?
161. Predmetlarning o‘lchovi haqidagi tasavvurlarning xususiyatlari nimalardan iborat?
162. Bolalarni katta-kichiklikni o‘lchashga o‘rgatishda nimalarga e’tibor qaratish lozim?
163. Predmetlar o‘lchamini idrok qilish va taqqoslashda qanday didaktik o‘yinlardan foydalaniladi?
164. Bolalarnii sharthi o‘lchov birliklari bilan qanday tanishtiriladi?
165. Bolalarning predmetlar shakli va geometrik figuralarni idrok qilishining o‘ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?
166. Shakl haqidagi tasavvurlarni idrok qilish va shakllantirishda so‘zning o‘rni qanday?
167. Bolalarning predmetlar shakli va geometrik figuralarni idrok qilishida qanday didaktik o‘yinlardan faoydalaniladi?
168. Geometrik figuralar burchaklari, tomonlari, soni bo‘yicha qanday taqqoslanadi?
169. Geometrik figuralarni o‘lchash tushunchasi qanday usulda shakllantiriladi?
170. Bolalarga geometrik figuralarni burchaklari, tomonlari, soni bo‘yicha taqqoslashni o‘rgatishda qanday didaktik oyinlardan foydalaniladi?
171. Bolalarda fazoda mo‘ljal olish qanday rivojlantiriladi?
172. Idrok qilish va fazoda mo‘ljal olishda so‘zning ahamiyati qanday?
173. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalar bilan tevarak-atrofni kuzatishning

ahamiyatini ayting.

174. Bolalarda fazoviy tasavvurning rivojlanishiga nimalar yordam beradi?
175. Har bir yosh guruhida fazoni idrok etishning o‘ziga xos xususiyatlarini misollar asosida tushuntiring.
176. Ko‘rib idrok qilish va o‘lchash asosida fazoni idrok etishda qanday o‘yinlardan foydalaniladi?
177. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalar bilan tevarak-atrofni o‘rganishning ahamiyati qanday?
178. Vaqtning qanday xususiyatlari bor?
179. Bolalarda vaqt ni his qilish qanday yo‘llar bilan rivojlantiriladi?
180. Bolalarni vaqt ni idrok qilishga o‘rgatishda qanday didaktik o‘yinlardan foydalaniladi?
181. Bolalarda vaqt ni idrok qilish qobiliyati qanday shakllantiriladi?
182. Katta maktab yoshidagi bolalarda vaqt ni his qilishni rivojlantirishda qanday usullardan foydalaniladi?
183. Olti yoshli bolalarga matematikani o‘rgatish yo‘llarini ayting .
184. Bolalarni arifmetik amallarni ifodalashga o‘rgatishda nimalarga ahamiyat berish kerak?
185. Masalalarни yechishga o‘rgatish bosqichlarini izohlang.
186. Maktabgacha ta’lim tashkilotida bolalarni mакtabga tayyorlashga qo‘yiladigan talablarni ayting.
187. Bolalarning maktabga tayyorlik darajasiga qo‘yiladigan minimal talablarni bajarishning ahamiyatini izohlang.
188. Sharq mutaffakkirlarining matematik bilimlar to‘g‘risidagi fikrlarini ayting.
189. Maktabgacha ta’lim tashkiloti va oilada ilk matematik tasavvurlarini rivojlantirishni tashkil qilish shakllarini izohlang
190. Turli maktabgacha yoshidagi bolalarda matematik tushunchalarini shakllantirishda tuzatish ishlarini olib borish qanday amalga oshiriladi?
191. Maktabgacha ta’lim tashkilotida matematika bo‘yicha ishlarni rejallashtirish qanday amalga oshiriladi?

192. Maktabgacha ta'lim tashkiloti mudirasiga qo'yiladigan talablarni sanab bering.
193. Tarbiyachilar bilim darajasini va mahoratini oshirish shakllarini ayting.
194. Maktabgacha ta'lim tashkilotida matematik mashg'ulotlarni o'tkazishda kasbiy tayyorgarlik nimalardan iborat?
195. Yangi pedagogik texnologiya turlarini ayting?
196. Matematik tasavvurlarni shakllantirish metodikasini o'qitishda qaysi usullardan faoydalanishni tavsiya etasiz?
197. Miqdor haqidagi tasavvurlarni shakllantirish vazifalari nimlardan iborat?
198. To'plamning tavsifiy xususiyatlari qaysilar?
199. Matematik tasavvurlarni shakllantirishda Y.I. Tixeyevaning poli qanday?
200. F.N.Blixer bolalarda matematik tasavvurlarni shakllantirishga qanday hissa qo'shgan?

Asosiy adabiyotlar

1. Xasanboyeva.O.U. va boshqalar. «Maktabgacha ta'lim pedagogikasi».T., «I1m ziyo», 2006y.
2. Bikbayeva N.U. Ibragimova Z.I. Kosimova X.I. «Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarda elemcntar matematik tasavvurlarni shaklantirish» T. «O'qituvchi» ,1995y.
3. Bolajon dasturi, T 2010 y. Qo'shimcha adabiyotlar
4. Mirziyoyev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent, O'zbekiston, 2017. - 488 b.
5. Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - Toshkent, O'zbekiston, 2016. - 56 b.
6. Mirziyoyev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash- yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. - Toshkent, O'zbekiston, 2017.-48 b.
7. Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik- har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. -

Toshkent, O‘zbekiston, 2017. - 104 b.

8. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha harakatlar strategiyasi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947 sonli Farmoni.
9. M.Jumayev “Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik tasavvurlarni shakllantirish metodikasi va nazariyasi” T., 2007 y.
10. O.Xasanboyeva va boshqalar. “Oilada barkamol avlod tarbiyasi”T., 2010
11. S.X.Jalilova, S.M.Aripova. Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi, 2013y.
12. SH.A.Sodiqova. “Maktabgacha pedagogikasi” “Tafakkur sarchashmalari”nashriyoti. T.,2013y.
13. Raxmonqulova. “Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik
14. Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablari, 2013y.
15. Белошистая А. В. Формирование и развитие математических способностей дошкольников: Вопросы теории и практики: Курс лекций для студ.дошк. факультетов высш. учеб. заведений. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003г. —400 е.: ил. ИСБН 5-691-01229-0.
16. Д. Михайлова, I. Д. Носова, А. Л. Столляр. М. Н. Полякова, А. М. Вербенстс теории и технологии математического развития детей дошкольного возраста. Издательство «дегсво-пресс». Санктпетербург , 2008г.

Internet saytlari

- 1.www. tdpu. uz
- 2.www. pedagog. Uz
- 3.www. ziyonet. uz
- 4.www. edu. Uz

BOLALARНИ NUTQINI O'STIRISH NAZARIYASI VA METODIKASI O'QUV FANI BO'YICHA

1- ModuI. Nutq o'stirish nazariyasi va metodikasi - o'quv fani.

1- mavzu. Bolalar nutqini rivojlantirish metodikasi fanining tashkil topishi va rivojlanishi. Bolalar nutqini o'stirishga oid nazariy ishlar. Maktabgacha ta'lim me'yoriy hujjatlari asosida bolalarni tarbiyalash.

2- mavzu. Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishning ilmiy-pedagogik shart-sharoitlari. Sharq va g'arb mutafakkirlarining yosh avlodni tarbiyalashga oid qarashlari.

3- mavzu. Nutq o'stirish nazariyasi va metodikasi fanining maqsad va vazifalari. "Nutq o'stirish nazariyasi va metodikasi" fanning boshqa fanlar bilan uzviy bog'liqligi. Bolalar nutqini o'stirishning predmeti maqsadi va vazifalari. Bolalar nutqini rivojlatirishning tashkiliy pedagogik va metodik ishlari.

2-ModuI. Maktabgacha kichik, o'rta va katta yoshdagি bolalar nutqini o'stirishning vazifalari, metodlari va vositalari

4- mavzu. Maktabgacha kichik yoshdagи bolalar nutqini o'stirish vazifalari. Maktabgacha kichik yoshdagи bolalar nutgini o'stirishning metodik masalalari. Ilk yoshdagи bolalarda nutqini rivojlantirish.

5- mavzu. Maktabgacha o'rta yoshdagи bolalar nutqini o'stirish vazifalari. Maktabgacha o'rta yoshdagи bolalar nutgini o'stirishning metodik masalalari. Maktabgacha o'rta yoshdgi bolalar uchun mashg'ulotlar ishlanmasi.

6- mavzu. Maktabgacha katta yoshdagи bolalar nutqini o'stirishning metodik masalalari. Maktabgacha katta yoshdagи bolalar bilan muloqot. Maktabgacha katta yoshdgi bolalar uchun mashg'ulotlar ishlanmasi.

7- mavzu. Grammatik qurilishni shakllantirish metodikasi Maktabgacha yoshdagи bola nutqning grammatic to'g'riligini shakllantirish. Maktabgacha katta yoshdagи bolalar bilan muloqot. Maktabgacha katta yoshdagи bolalar uchun mashg'ulotlar ishlanmasi.

3-Modul. Ravon nutqini rivojlantirish

8- mavzu. Ravon nutqni rivojlantirish vazifalari. Ravon nutqning turlari. Ravon nutq mohiyati.

9- mavzu. Dialogik nutqning mazmuni va vazifalari. Bolalarga dialogik nutqni o'rgatish. Bolaning ijtimoiy va shaxs sifatida shakllanishida dialogning ahamiyati. Dialogik nutqni rivojlantirishga doir maxsus mashg'ulotlarning ahamiyati.

10- mavzu. Monologik nutqini shakillantirishning nazariy asoslari. Monologik nutqini shakllantirish usullari. Bolalarni monologik nutqni o'rgatish ishining mazmuni va vazifalari. Monologik nutqni rivojlantirishga doir mashg'ulotlar

4-Modul. Maktabgacha yoshdagи bolalar bilan lug‘at ishini olib borishning nazariy asoslari

11- mavzu. Lug‘at ishining vazifalari va mazmuni. Lug'at ishining asosiy usullari. Lug'atni boyitish va faollashtirish.

12- mavzu. Bolalar lug‘atiga yangi so‘zлами kiritish. Maktabgacha tarbiya tashkilotida nutqini rivojlantirish metodikasi.

5-Modul. Maktabgacha yoshdagи bolalarning tevarak-atrofni bilishda nutqni rivojlantirish texnologiyasi.

13- mavzu. Tevarak-atrof bilan tanishtirish jarayonida bolalar nutqini rivojlantirish. Tevarak-atrofni bilishda bolalar nutqini rivojlantirish mashg‘ulotlari.

14- mavzu. Tevarak-atrof bilan tanishtirish jarayonida bolalar nutqini rivojlantirish.

6-Modul. Tovushlarning to‘g‘ri talaffuzi yuzasidan olib boriladigan ishlar mazmuni

15- mavzu. Nutqning tovush madaniyatini tarbiyalash. Bolalarni to‘g‘ri talaffuzga o‘rgatishning mazmuni va mohiyati. Nutqiy va fonematik eshitishni rivojlantirish. Bolalarni to‘g‘ri talaffuzga o‘rgatish.

16- mavzu.Talaffuzga o‘rgatishning asosiy bosqichlari. Bolalarni to‘g‘ri talaffuzga o‘rgatish asosiy vazifalari.

17- mavzu.Tovush hosil qilishda ishtirok etadigan turli organlarning ahamiyati. Nutqiy muloqot madaniyatini shakllantirish.

7- Modul. Bolalar lug‘atini boyitishda ta’limiy o‘yinlar.

18- mavzu. Maktabgacha ta’lim muassasalarida ta’limiy o‘yinlar va ularning ahamiyati. Lug‘atni boyitish uchun yordam beradigan ta’limiy o‘yinlarning turlari.

19- mavzu.Ko`rgazmali materiallar bilan o‘ynaladigan ta’limiy o‘yinlar, ularning mazmuni. Bolalar lug‘atini boyitishda ta’limiy o‘vinlarni tanlash, o‘tkazish va tahlil qilish.

8- Modul. Suhbat turlari va ularning mazmuni.

20- mavzu. Suhbat turlari. Suhbat qismlari. Suhbatga tarbiyachining tayyorlanishi va o‘tkazishi.

21- mavzu. Suhbatda asosiy o‘rgatish usuli orqali savollar berish. Suratlar orqali suhbatlar o‘tkazish usullari. Suratlar bilan o‘tkaziladigan mashg‘ulotlarda bolalarni so‘zlashuv nutqiga (dialogik) o‘rgatish.

9-Modul. Hikoya qilib berish turlari va metodlari.

22- mavzu. Hikoya qilishga o‘rgatish mashg‘ulot turlari. Bolalarni hikoya qilib berishga o‘rgatishda foydalaniladigan usullar haqida tushuncha berish.

10-Modul. O‘yinchoq va predmetlarga qarab hikoya qilishga o‘rgatish.

23- mavzu. O‘yinchoq va predmetlarga qarab hikoya qilishni o‘rgatish. Turli yosh guruhlarda bolalami o‘yinchoqlarga qarab hikoya tuzishga o‘rgatish

usullari.

24- mavzu. Bola tarbiyasida milliy o‘yinchoq va qo‘g‘irchoqlarning roli. O‘yinchoqlarga qarab hikoya tuzishga o‘rgatish usullari.

11-Modul. Bolalarni rasmga qarab hikoya qilishga o‘rgatish.

25- mavzu. Bolalami rasmlarga qarab hikoya tuzishga o‘rgatish. Rasmlarning turlari.

26- mavzu. Rasmlarni tanlashga qo‘yilgan talablar. Turli yosh guruhlarda rasmga qarab hikoya tuzishga o‘rgatishning vazifalari va uslubiyoti.

12-Modul. Badiiy asarni sahnalashtirish turlari va uni qo‘yib ko‘rsatish metodlari.

27- mavzu. Badiiy asarni sahnalashtirishning o‘ziga xos xususiyatlari. Sahnalashtirilgan o‘yinlar.

28- mavzu. Badiiy asarni sahnalashtirib ko‘rsatish usullari.

I3-Modul. Bolalarni savod o‘rganishga tayyorlash

29- mavzu. Bolalami turli faoliyat yo‘nalishlarida savodga o‘rgatishga tayyorlash. Bolalarda o‘qishga, yozishga va ularning mavzusiga qiziqish uyg‘otish.

14-Modul. Tarbiyachi nutqiga qo‘yiladigan pedagogik talablar

30- mavzu. Tarbiyachi nutqi bolalar nutqini to‘g‘ri rivojlantirish uchun namuna sifatidagi ahamiyati va bilimlar manbai, tarbiya vositasi ekanligi. Tarbiyachi nutqiga qo‘yilgan pedagogik talablar.

31- mavzu. Tarbiyachi o‘z nutqini takomillashtirish ustida ishslashning zarurligi. Tarbiyachining nutq madaniyati va kommunikativ mahorati. Tarbiyachi nutqining ta’sirchanligi va ifodaliligi.

15-Modul. Maktabgacha ta’lim muassasalari va oilada nutq o‘stirish bo‘yicha metodik ishlar

32- mavzu. Matabgacha ta’lim muassasalari va oilada metodik ishlar olib borish. Maktabgacha ta’lim tashkilotining ota-onalar bilan hamkorlikdagi ishiningmazmuni, shakl va usullari.

33- mavzu. Bolalarning nutq madniyatini o‘sishida oilaning o‘rni. Ota-onalar va maktabgacha ta’lim muassasalari hamkorligi to‘g‘risidagi bilimlarni shakllantirish.

34- mavzu. Ota-onalar bilan treninglar o‘tkazish usullari.

16-Modul. Maktabgacha ta’lim muassasalarida multimedia texnologiyalarini joriy etish.

35- mavzu. Multimedia texnologiyalaridan foydalanish metodikasi. Media ta’limning asosiy mazmuni.

36- mavzu. Maktabgacha tayyorlov guruh bolalarni savodga o‘rgatishda multimedia texnologiyasidan foydalanish metodlari. Maktabgacha tayyorlov guruh bolalarni savodga o‘rgatishda multimedia texnologiyalarini tadbiq etish.

Nutq o‘stirish nazariyasi va metodikasi fanidan savollar

1. Bolalar nutqini rivojlantirish metodikasi fanning tashkil topishi va rivojlanishi.
2. Bolalar nutqini o‘stirishga oid nazariy ishlar.
3. Nutq o‘stirish nazariyasi va metodikasi fanining maqsad va vazifalari.
4. Nutq rivojlantirish nazariyasi va metodikasi fanning boshqa fanlar bilan uzviy bog‘liqligi.
5. Bolalar nutqini o‘stirishning predmeti maqsadi va vazifalari.
6. Bolalar nutqini rivojlatirishning tashkiliy pedagogik va metodik ishlari.
7. Maktabgacha tarbiya tashkilotida nutqini o‘stirishga doir ishlar tizimi.
8. Maktabgacia yoshdagi bolalarda nutqini rivojlantirish qonuniyatlari.
9. “Ilk qadam” dasturida bolalarda nutqini rivojlantirishning ilmiy asosi.
10. Maktabgacha ta’lim tashkilotida nutqni rivojlantirish vositalari va usullari.
11. Nutqni rivojlantirish metodikasining nazariy asoslari.
12. Til, nutq, nutqiy faoliyat. Maktabgacha kichik yoshdagi bolalar nutqini o‘stirishning vazifalari, metodlari va vositalari.
13. Maktabgacha kichik yoshdagi bolalar nutqini o‘stirish vazifalari.
14. Maktabgacha kichik yoshdagi bolalar nutgini o‘stirishning metodik masalalari.
15. Ilk yoshdagi bolalarda nutqini rivojlantirish.
16. Ilk bolalikdagi nutq rivojlanishining ikki davri.
17. Kichik yoshdagi bolalar uchun mashg‘ulotlar ishlanmasi.
18. Bolaning har bir yosh bosqichida nutqning tovush madaniyatini tarbiyalash.
19. Maktabgacha o‘rta yoshdagi bolalar nutqini o‘stirishning vazifalari, metodlari va vositalari.
20. O‘rta yoshdagi bolalar nutgini o‘stirishning metodik masalalari.

21. Maktabgacha katta yoshdagi bolalar nutqini o'stirishnig vazifalari, metodlari va vositalari.
22. Maktabgacha yoshdagi bola nutqning grammatik to'g'riligini shakllantirish.
- 23 Muloqot vositalari.
24. Maktabgacha katta yoshdagi bolalar bilan muloqot.
25. Maktabgacha katta yoshdagi bolalar uchun mashg'ulotlar ishlanmasi.
26. Ravon nutqini rivojlantirish.
27. Ravon nutq tushunchasi.
28. Ravon nutqni rivojlantirish vazifalari.
29. Ravon nutqning turlari.
30. Ravon nutq mohiyati.
31. Maktabgacha ta'lif yoshdagi bolalarni har tomonlama tarbiyalashda ona tilining ahamiyati.
32. Til tafakkur quroli va muomala vositasi.
33. Dialogik nutqning mazmuni va vazifalari.
34. Bolaning ijtimoiy va shaxs sifatida shakllanishida dialogning ahamiyati.
35. Bolalarda bog'lanishli nutqni rivojlantirish xususiyatlari.
36. Maktabgacha yoshdagi bola nutqning grammatik to'g'riligini o'stirish mashg'ulotlari.
37. Dialogik nutqni rivojlantirishga doir maxsus mashg'ulotlarning ahamiyati.
38. Monologik nutqni o'stirish.
39. Monologik nutqni shakllantirishning nazariy asoslari.
40. Monologik nutqni shakllantirish usullari.
41. Maktabgacha ta'lif muassasalarida bolalarni monologik nutqga o'rgatish.
42. Bolalarni monologik nutqga o'rgatish ishining mazmuni va vazifalari.
43. Monologik nutqni rivojlantirishga doir mashg'ulotlar.

44. Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan lug‘at ishini olib borishning nazariy asoslari.
45. Lug‘at ishining vazifalari va mazmuni.
46. Lug‘at ishining asosiy usullari.
47. Lug‘atni boyitish va faollashtirish.
48. Nutqning tovush madaniyatini tarbiyalash.
49. Nutqiy va fonematik eshitishni rivojlantirish.
50. Bolalarni to‘g‘ri talaffuzga o‘rgatish.
51. Nutqiy muloqot madaniyatini shakllantirsh.
52. Bolalar lug‘atiga yangi so‘zlarni kiritish.
53. Nutqning grammatik qurilishini shakllantirish metodikasi.
54. Maktabgacha yoshdagi bolalarning tevarak-atrofni bilishda nutqni rivojlantirish texnologiyasi.
55. Tevarak-atrof bilan tanishtirish jarayonida bolalar nutqini rivojlantirish.
56. Bolalar lug‘atini boyitishda ta’limiy o‘yinlar.
57. Maktabgacha ta’lim muassasalarida ta’limiy o‘yinlar va ularning ahamiyati.
58. Maktabgacha ta’lim tashkilotida nutqini rivojlantirishga doir ishlar tizimi.
59. Bolalar nutqini o‘sirish bo‘yicha ishlarni rejalashtirsh.
60. Maktabgacha yoshdagi bolalarning nutqini rivojlantirishning asosiy vazifalari.
61. Suhbat turlari va uning mazmuni.
62. Hikoya qilib berish turlari va metodlari.
63. O‘yinchoq va predmetlarga qarab hikoya qilishga o‘rgatish.
64. Bolalarni rasmga qarab hikoya qilishga o‘rgatish.
65. Badiiy asarni sahnalashtirish turlari va uni qo‘yib ko‘rsatish metodlari.
66. Bolalarni savod o‘rganishga tayyorlash.

67. Tarbiyachi nutqiga qo‘yiladigan pedagogik talablar.
68. Maktabgacha ta’lim muassasalari va oilada nutq o‘stirish bo‘yicha mctodik ishlar.
69. Maktabgacha ta’lim muassasalarida multimedia texnologiyalarini joriy etish.
70. Maktabgacha tayyorlov guruh bolalarni savodga o‘rgatishda multimedia texnologiyalarini tatbiq etish.
71. Xalq og‘zaki ijodidagi ertak janri orqali bolalar nutini o‘stirish.
72. Suhbat orqali bolalar nutini o‘stirish.
73. Tilning grammatik qurilishini bolalarga o‘rgatish.
74. Maktabgacha yoshdagi bolalarning nutqini rivojlantirish masalalari.
75. Bolalar nutqini o‘stirishda multimedia texnologiyalarini joriy etish.
76. Bolalarni hikoya qilishga o‘rgatish.
77. Badiiy asarni sahnalashtirishda nutq o‘stirish masalalari.
78. Bolalarni nutqini o‘stirish va savod o‘rganishga tayyorlash.
79. Bolalarda monologik nutqni o‘stirish usullari.
80. Maktabgacha ta’limda bolalarni monologik nutqga o‘rgatish.
81. Monologik nutqga o‘rgatishning mazmuni va vazifalari.
82. Diologik nutqni rivojlantirishga doir mashg‘ulotlar.
83. Lug‘at ishini olib borishning nazariy asoslari.
84. Bolalar nutqini rivojlantirishda lug‘at ishining vazifalari va mazmuni.
85. Maktabgacha ta’limda lug‘at ishining asosiy usullari.
86. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida lug‘atni boyitish va faollashtirish.
87. Bolalarni nutqini o‘stirish fanining tashkil topishi va rivojlanishi.
88. Bolalarni nutqini o‘stirishga oid masalalar.
89. Bolalarni nutqini o‘stirish fanining maqsad va vazifalari.
90. Bolalarni nutqini o‘stirishning fanlar bilan uzviy bog‘liqligi.

91. Bolalar nutqini rivojlatirishning tashkiliy pedagogik va metodik ishlari.
92. Maktabgacha tarbiya tashkilotida nutqini o'stirishga doir ishlar tizimi.
93. MMTda maktabgacha yoshdagi bolalarda nutqini rivojlantirish qonuniyatlari.
94. Davlat dasturi "Ilk qadam" da bolalarda nutqini rivojlantirishning ilmiy asoslari.
95. Maktabgacha ta'lim tashkilotida nutqni rivojlantirish vositalari va usullari.
96. Bolalarni nutqini o'stirishning o'ziga xos jihatlari.
97. Maktabgacha ta'limda til, nutq, nutqiy faoliyat.
98. Maktabgacha kichik yoshdagi bolalar nutqini o'stirishning vazifalari, metodlari va vositalari.
99. Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishning ilmiy-pedagogik shart-sharoitlari haqida nimalarni bilasiz?
100. Maktabgacha ta'lim muassasalari yo'naliishlariga ko'ra qanday turlarga bo'linadi?
101. «Maktabgacha ta'lim» atamasi qachon qabul qilingan?
102. Bolalar nutqini rivojlantirish metodikasi fani qachon tashkil topgan va rivojlanishi qanday kechgan?
103. Bolalar nutqini o'stirishga oid nazariy ishlar haqida nimalarni bilasiz?
104. Maktabgacha ta'limning qanday me'yoriy Hujjatlari mavjud?
105. Fozil shaharni boshqaradigan Hokim qanday hislatlarga ega bo'lmos'hil lozim?
106. Ibn Sino nima uchun bolani onasi emas, balki tarbiyachi tarbiyalashi lozim degan fikrni aytadi?
107. Abdulla Avloniyniung yosh avlodga tarbiya berish haqidagi qarashlari?
108. K.D.Ushinskiy ona tilini birlamchi o'qitishning uchta asosiy maqsadlarini shakllantirgan. Ularni sanab o'ting.
109. Bolalarga ona tilini birlamchi o'rgatish asoschisi kim?
110. Maktabgacha ta'limda ravon nutq mohiyati.

111. Maktabgacha ta’limda muloqotnning o‘rni.
112. Kichik yoshdagи bolalarning nutqini o‘stirish masalalari
113. Bolalarda tovush madaniyatini rivojlantirish
114. Maktabgacha ta’limda nutq madaniyati masalalari
115. Oilada nutq o‘stirish
116. Folklor namunalari orqali nutq o‘stirish
117. Maktabgacha ta’limda grammatik qurilishni shakllantirish masalalari.
118. Tarbiyachi nutqini o‘stirish zaruriyati
119. Davlat talablarida nutq o‘stirish.
120. Nutqni rivojlantirishda oila va MTT o‘rni.
121. Faol nutqni rivojlantirish
123. Bolalarda nutqiy malakalar.
124. Bolalarga turli janrdagi asarlarni o‘rgatish.
125. Sharq mutafakkirlari nutq haqida
126. Kichik yoshdan bolalarni diologik nutqqa o‘rgatish.
127. Maktabgacha ta`limda nutq orqali tevarak –atrof bilan tanishtirish
128. Narsa-holatlar bilan dastlabki tanishuv.
129. Bolalarda nutqning tovush madaniyatini rivojlantirish
130. Bolalarning turli janrdagi asarlarni tushunishi
131. Tarbiyachi nutqida to‘g‘rilik, aniqlik, ifodalilik
132. Til va nutq masalalari.
133. Bolalar nutqining o‘ziga xos xususiyatlari
134. Bolalar nutqiga ta’sir ko‘rsatuvchi omillar.
135. Bog‘lanishli nutqni rivojlantirish
136. Bolalarni muloqotga tayyorlash usullari

137. Atrof-muhitga moslashuvda og‘zaki bayon usullari
138. Maktabgacha talimda bolalar nutqini o‘stirishga metodik yondashuv
139. Tarbiyachi nutqida ta’sirchanlik va tarbiyaviylik xususiyati
140. Ona tiliga o‘rgatishning lingvovidaktik asoslari
141. Nutq o‘stirish jarayonida lug‘aviy, grammatik,metodik yondashuv
142. O‘zga tillarni o‘rgatishda nutq o‘stirish masalalari
143. Oilada ilk yoshdagi bolalarning nutqini o‘stirish masalalari.
144. Maktabgacha yoshdagi bola nutqining grammatik to‘g‘riligini shakllantirish
145. Tovush hosil qilishda ishtirok etadigan turli organlarning ahamiyati.
146. Lug‘atni boyitishga xizmat qiladigan didaktik o‘yinlar.
147. Bolalar lug‘aviy boyligi boyitishda ta’limiy o‘yinlar
148. Ko‘rgazmali metodlar orqali nutq o‘stirish
149. Grammatik qurilishni shakllantirish metodikasi
150. Maktabgacha katta yoshdagi bolalar bilan muloqot.
151. Maktabgacha yoshdagi bolalarni o‘qitishning asosiy shakli - mashg‘ulotdir. (didaktik maqsadga ko‘ra turlari)
152. Tarbiyachi nutqi va uning pedagogik mahorati .
153. « Nima uchun » texnikasi sxemasi asosida ertak tahlilini amalga oshiring ?
154. Nutqining shaklan va mazmunan mantiqiy birligi o‘z ichiga nimalarni oladi?
156. Hikoya qilib berish usulining ijobiy natijalari.
157. Suhbat metodining afzalliklari.
158. Oilada bola nutqini o‘stirish va rivojlantirishda ota-onaning vazifalari.
159. Bolalar nutqini o‘stirish bo‘yicha ishlarni rejalashtirsh tartibi.
160. Tarbiyachi nutqiga qo‘yiladigan pedagogik talablar.

161. Bolalarga ona tilini o‘qitish qanday jarayon hisoblanadi?
162. Bolaning turli faoliyat yo‘nalishlarida nutqiy faolligining oshishi.
163. Maktabgacha ta’lim tashkilotining asosiy vazifalari.
164. Badiiy adabiyot qudratli vosita.
165. Qaysi jarayonda bolalarda o’rtog’iga qaratilgan nutq kattalar bilan bo’lgan muloqotga qaraganda ancha mazmunliroq bo’ladi?
166. Tovush talaffuzi kamchiliklarini bartaraf etuvchi shaxs kim?
167. Bolalar kimlar bilan muloqot qilishni birinchi o’ringa qo’yadilar?
168. Nutqning kommunikativ vazifasi.....
169. Nutqning intellektual vazifasi .....
170. Didaktik o’yinlarning asosiy vazifasi
171. Takomillashtirilgan “Ilk qadam” davlat o’quv dasturi necha bob, nechta ilovadan iborat?
172. Tevarak-atrof bilishda bolalar nutqini rivojlantirishga yaqindan yordam beradigan mashg’ulotlar.
173. Tevarak-atrofni bilishda bolalar nutqini rivojlantirishga yaqindan yordam beradigan mashg’ulotlar.
174. Bolalarning bog’lanishli nutqini rivojlantirishda, ayniqsa, lug’at boyligini faollashtirish uchun mavzu rejasiga qanday mavzularni kiritish maqsadga muvofiq.
175. Ertak va uninf turlari.
176. Ertaklarning bolaning ruhiy rivojlanishiga ta’siri.
177. Dialogik nutq tarkibi qanday gaplardan iborat?
178. Monologik nutq qanday shaklda namoyon bo‘ladi?
179. Maroqli hikoyalarni tuzishda kichkintoylar uchun kitoblar ko‘rgazmasini uyushtirishning ahamiyati.
180. Hikoya qilish usullari.
181. Bolalarni hikoya tuzishga o‘rgatish usullari.

183. Qabul qilish va xotira asosidagi hikoyalarda bolalar nimalarni bayon qiladilar?
184. Bolalarga ertak va hikoyalar aytib berish usullarini aytib bering.
185. Maktabgacha yoshdagi bolalar lug'atini boyitish usullari.
186. Kichik yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda ko'rgazmali vositalardan foydalanish.
187. O'yinchoqlar yordamida nutq o'stirish
188. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilada bola nutqini o'stirish
189. MTT da bolalar nutqini o'stirish bo'yicha ishlarni rejalashtirsh tartibi.
190. Pedagog va tarbiyachi nutqi.
191. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ona tilini o'qitish avzalligi
192. Maktabgacha ta'lim yoshida bolaning turli faoliyat yo'nalishlarida nutqiy faolligining oshishi.
193. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida nutq rivojlantirishning asosiy vazifalari.
194. Til va nutq o'xhash va farqli jihatlari
195. Bolalarga ertaklarni aytib berishning avzalliklari
196. Maktabgacha yoshdagi bolalar hikoyalari asosida nutq o'stirish
197. Maktabgacha ta'lim yoshida bolalar nutqini o'stirishda didaktik o'yinlar ahamiyati.
198. MTTida tevarak-atrof bilan tanishtirish jarayonida bolalar nutqini rivojlantirish
199. Bolalar bilan suhbat orqali nutq o'stirish
200. Maktabgacha yoshdagi bolalar lug'atini ko'rgazmali vositalardan foydalanib dars o'tish lug'atini boyitish.

Asosiy adabiyotlar

1. F.R.Qodirova Bolalar nutqini rivojlantirish nazariyasi va metodikasi ruhiy omillari. T.: "ISTIQLOL", 2006y.
2. F.R.Qodirova Bolalarni chet tiliga o'rgatish nazariyasi va metodikasi.

T.: “Sano-standart” 2009y.

3. S.Q. Shodiyeva . “0‘rtalik guruhi bolalari nutqini o‘stirish” o‘quv qo‘llanma T.: “0‘qituvchi” 1993 yil.

4. D.R. Babayeva “Nutq o‘stirish metodikasi” T.: Fan va texnologiyalar 2009yil. •

5. D.R. Babayeva “Nutq o‘stirish nazariyasi va metodikasi” o‘quv qo‘llanma TDPU 2016yil.

6. D.R. Babayeva “Nutq o‘stirish nazariyasi va metodikasi” Darslik TDPU 2018yil.

7. Edited by Mary Rafferty “Abrief review of approaches to oral language devlopment” USA 2014

Qo‘srimcha adabiyotlar:

8. Mirziyoyev Sh.M. “Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash - yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi” mavzusidagi O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagisi ma’ruzasi. — T.: “O‘zbekiston”, 2017. — 48 b.

9. Sh.M. Mirziyoyev Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. -T.: “O‘zbekiston”. — 2017.- 102b.

10. Sh.M. Mirziyoyev Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. - T.: “O‘zbekiston”, 2017. — 488 b.

11. Sh. M. Mirziyoyev 7-fevral 2017-yil kuni “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-4947 sonli farmoni

12. Sh.M. Mirziyoyevning “2017-2021-yillarda maktabgacha ta’lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori. T.: - 2016y. 29- dekabr

13. F.R.Qodirova «Nutq o‘stirish metodikasi» O‘UM T.;2012y. (elektron)

14. Q.Shodiyeva "Maktabgacha yoshdagi bolalarni to‘g‘ri talaffuzga o‘rgatish" T: , - “O‘qituvchi” I995-y.

15. M. Asqarova “Kichik yoshdagi bolalar nutqini o‘stirish”T;,-“O‘zbekiston”

200 ly.

16. R.M. Qodirova Maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirishning ruhiy omillari. -Sariog‘och. 1998-y.

17. Выгодский Л.С “Мышление и речь”. М.: «Лабиринт», 1996 г.

18. Алексеева М.М. Яшина В.И. Методика развития речи и обучение родному языку дошкольников. М.: Академия, 1997г.

19. Алексеева М.М., Яшина В.И. Речевое развитие дошкольников. - М.: Академия, 1998г.

20. Хрестоматия по теории и методике развития речи детей дошкольного возраста. / Сост. М. М. Алексеева, В.И.Яшина. - М., 1999у.

21. А.А. Леонтьев Психология общения., -М.: Смыс, 1997-у.

Internet saytlari

- 22. WWW tdpu. uz
- 23. www pedagog. uz
- 24. www Zyonet. uz
- 25. www edu. uz
- www INTRANET. Ped

BOLALARNI SAHNALASHTIRISH VA IJODIY FAOLIYATGA O'RGATISH O'QUV FANI BO'YICHA

1-Modul. Maktabgachli tahlim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashlikil qilish.

1-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyati.

Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyalining asosiv maqsadi Teatr - sahnalashtirish faoliyalining shakllari. teatr - sahnalashtirish faoliyati prinsiplari

2-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotida turli yosh guruhlarida sahnalashtirish faoliyatining asosiy vazifalari. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatining ahamiyati. Turli yosh guruhlarda sahnalashtirish faoliyatining vazifalari

3 - mavzu . Sahnalashtirish foaliyati . Sahnalashtirish faoliyati rivojlantirish vositasi sifatida. Sahnalashtirish faoliyatida bolalarda aktyorlik qobiliyatini rivojlantirish

2-Modul. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining o'ziga xosligi

4-mavzu. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining o'ziga xosligi. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining asosiy kriteriyalari

5-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish shakllari Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodiy faollikni shakllantirish

3- Modul. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojianishi metodlari

6-mavzu. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojianishi metodlari.

Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishi mazmuni. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishi usullari

7-mavzu. Qo‘g‘irchoq teatrining paydo bo‘lishi, tarixiy ildizlari va tarbiyaviy ahamiyati.

Qo‘g‘irchoq teatrining paydo bo‘lish tarixi. Maktabgacha yoshdagi bolalarni qo‘g‘irchoq teatri personajlarini yasash orqali badiiy ijodiy qobiliyatlarni shakllantirishning tarbiyaviy ahamiyati.

4- Modul. Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni qo‘g‘irchoq teatri personajlarini yasash orqali badiiy ijodiy qobiliyatlamani shakllantirish mazmuni va qo‘g‘irchoq yasash usullari

8-mavzu. Qo‘g‘irchoq teatri personajlarini yasash orqali badiiy ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish mazmuni va qo‘g‘irchoq yasash usullari.

Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning badiiy ijodiy qobiliyatlarini qo‘g‘irchoq teatri vositasida shakllantirish mazmuni. Maktabgacha ta’lim muassasalarida qo‘g‘irchoq teatrini tashkil etish va qo‘g‘irchoq yasash usullari.

9-mavzu. Maktabgacha ta’lim tashkilotida qo‘g‘irchoq teatri va jihozlarini yasash.

Qo‘g‘irchoq teatri turlari. Stol teatr. Soya teatri. Barmoq teatri. Qo‘g‘irchoq - qo‘lqop.

5- Modul. Bolalarni ijodiy faoliyatga o‘rgatish maqsad va vazifalari.

10-mavzu. Ijodiy faoliyatga o‘rgatish maqsad va vazifalari

Ijodiy faoliyat turlari. Bolalarni har tomonlama rivojlantirishda ijodiy faoliyatning ahamiyati.

11-mavzu. Qog‘ozdan buklash yo‘li bilan o‘yinchoq yasash (“Origami usuli”). Origami san’atining kelib chiqish tarixi. Origami usulida o‘yinchoq yasash .

12-mavzu. Applikatsiya haqida umumiy tushuncha

Applikatsiyada qirqishni har xil usullarini bajarish. Mazmunli va bezakli applikatsiyalar.

13-mavzu. Pape-mashe usuli.

Pape-mashe usulida o‘yinchoqlar yasash. Pape-mashe usulida turli buyumlar yasash.

14-mavzu. Maktabgacha (a’lim muassasalarida tabiiy va tashlandiq materiallar bilan ishlash. Tabiiy buyumlar bilan ishlash usullari. Tashlandiq buyumlardan o‘yinchoq yasash

15-mavzu. Kashtachilik tarixi va tayyorlash texnologiyasi.

Kashta turlari.Bezakli va mazmunli kashtalar.

16-mavzu. Yumshoq o‘yinchoqlar tayyorlash.

Yumshoq o‘yinchoqlar tayyorlash turlari.Yumshoq o‘yinchoqlarning bola tarbiyasida ahamivati.

17-mavzu. O‘yinchoqlar to‘qish texnologiyasi.

Ilmoq bilan o‘yinchoqlar to‘qish usullari. Spitsa bilan o‘yinchoqlar to‘qish usullari.

18-mavzu. Chinni xamir bilan islash texnologiyasi.

Chinni xamirni tayyorlash usullari. Chinni xamirdan turli o‘yinchoqlar tayyorlash usullari.

Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o‘rgatish fanidan savollar

1. Dunyo sivilizatsiyasida qo‘g‘irchoq teatrini ta’siri qanday?
2. Maktabgacha yoshdagи bolalarni teatr tomoshalariga oshno qilish, ularning qo‘g‘irchoq o‘yinlarini tashkil qilishdan maqsadlari nimalardan iborat?
3. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida qo‘g‘irchoq teatrlarini tayyorlash va tomoshalar ko‘rsatish mazmuni bosqichlari nimalardan iborat?
4. Qo‘g‘irchoq teatrining turlari.
5. Bolalar ertaklarini sahnalashtirish bolalarda qanday to‘yg‘uni tarbiyalaydi?
6. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida qo‘g‘irchoq teatrini tashkil etishning maqsadi nimalardan iborat?

7. Maktabgacha va katta yoshdagi bolalarda qo‘g‘irchoq teatri vositasida axloqiyestetik sifatlarni shakllantirishda hamkorlik aloqalari qanday bo‘lishi kerak?
8. Xalq og‘zaki ijodidagi ertak janri bolalar tomonidan qanday qabul qilinadi?
9. Bolalar ijodkorligi fani qaysi fanlar bilan bog‘liq?
10. Bolalar ertaklarini sahnalashtirishda tarbiyachining roli qanday?
11. Bolalarda ertaklarini sahnalashtirishtirish qanday tuyg‘uni tarbiyalaydi?
12. Maishiy ertaklar hamda sehrli ertaklarning farqi nimadan iborat, misollar keltiring?
13. Maktabgacha ta’lim tashkilotida qo‘g‘irchoq teatrlarini sahnalashtirish ahamiyati nimalardan iborat?
14. San’atning o‘ziga xos uslublari nimalardan iborat?
15. Xalq og‘zaki ijodidagi ertak janri bolalar tomonidan qanday qabul qilinadi?
16. Maktabgacha yoshdagi bolalarni teatr tomoshalariga oshno qilish, ularning qo‘g‘irchoq o‘yinlarini tashkil qilishdan maqsadlari nimalardan iborat?
17. Tarbiyachining ijodiy faoliyatidagi mahorati nimalarda namoyon bo‘ladi?
18. Bolalar tasavvuri bo‘yicha o‘yinchoq yasash qanday predmetlar bilan mutanosibligi haqidagi bilimlarga asoslanadi?
19. Bolalar ertaklarini sahnalashtirish bolalarda qanday tuyg‘uni tarbiyalaydi?
20. Qo‘g‘irchoq teatrining vazifasi nimalardan ibotar?
21. Bolalar ertaklarini sahnalashtirish bolalarda qanday tuyg‘uni tarbiyalaydi?
22. Bolalar bilan birgalikda ertaklarni sahnalashtirish orqali ertak qahramonlarining qanday xususiyatlari aks etadi?
23. Qo‘g‘irchoq teatri aktyori hamda drama teatri aktyorida qanday farq mavjud?
24. Bolalar ertaklarini sahnalashtirishda tarbiyachining roli qanday?
25. Sahnalashtirish o‘yinlari bolalarda qanday hislatlarni shakllantridi?
26. Maishiy ertaklar hamda sehrli ertaklarning farqi qanday?
27. Maktabgacha ta’lim tashkilotida badiiy asarlarni sahnalashtirishning qanday turlari mavjud?
28. Sahnada bajariladigan harakatlar necha xil bo‘ladi?
29. Xalq og‘zaki ijodidagi ertak janri bolalar tomonidan qanday qabul qilinadi?
30. Qo‘g‘irchoq teatrining vazifasi nimalardan ibotar?
31. Qo‘g‘irchoq - aktyor tanasida qanday jarayon kechadi?
32. Sahnalashtirish uchun badiiy asarni tanlashda nimalarga rioya qilish kerak?
33. Maishiy ertaklar bilam sehrli ertaklarning farqi qanday?

34. Maktabgacha ta’lim tashkilotida badiiy asarlarni sahnalashtirishning qanday turlari mavjud?
35. Sahnada bajariladigan harakatlar necha xil bo‘ladi?
36. Badiiy asarni sahnalashtirishning o‘ziga xos xususiyatlari nimalarlan iborat?
37. Sahnalashtirish faoliyatida hayvonlar ovozi va ular xatti harakatlari qanday ifoda etiladi?
38. Bolalar o‘yinlari nimani aks ettiradi?
39. Qo‘g‘irchoq teatrining vazifasi nimalardan ibotar?
40. Qadimda Yevropada qanday qo‘g‘irchoq teatrлari mavjud bo‘lgan?
41. Maishiy ertaklardan sehrli ertaklarning farqi nimada?
42. Bolalar ertaklarini sahnalashtirish bolalarda qanday tuyg‘uni tarbiyalaydi?
43. Sahnalashtirish o‘yinlarining o‘ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?
44. Bolalarda ertaklarini tahlilqilish orqali qanday ko‘nikmalar shakllanadi?
45. Bolalar ertaklarini sahnalashtirishda tarbiyachining roli qanday?
46. Xalq og‘zaki ijodidagi ertak janri bolalar tomonidan qanday qabul qilinadi?
47. Ertaklar g‘oyaviy yo‘nalishiga ko‘ra qanday obrazlarga bo‘linadi?
48. Maishiy ertaklardan sehrli ertaklarning farqi nimada?
49. Bolalarda ertakni tahlil qilish orqali qanday ko‘nikmalar shakllanadi?
50. Maktabgacha ta’lim tashkilotida qo‘g‘irchoq teatrlarini sahnalashtirish ahamiyati nimalardan iborat?
51. Qadimda janubi-sharqiy Osiyoda qaysi qo‘g‘irchoq teatrлari mavjud bo‘lgan?
52. Badiiy asarni sahnalashtirishning o‘ziga xos xususiyatlari nimalarlan iborat?
53. Sahnalashtirish faoliyatida hayvonlar ovozi va ular xatti-harakatlari qanday ifoda etiladi?
54. Maktabgacha ta’lim tashkilotida badiiy asarlarni sahnalashtirishning qanday turlari mavjud?
55. Qo‘g‘irchoq teatrining paydo bo‘lish tarixi qaysi davrlarga to‘g‘ri keladi?
56. Qo‘g‘irchoq teatri aktyori bilan drama teatri aktyorida qanday farq mavjud?
57. Qo‘g‘irchoq teatrining vazifasi nimalardan iborat?
58. Ertaklar g‘oyaviy yo‘nalishiga ko‘ra qanday obrazlarga bo‘linadi?
59. Tarbiyachining ijodiy faoliyatidagi mahorati nimalarda namoyon bo‘ladi?
60. Bolalar ertaklarini sahnalashtirishda tarbiyachining roli qanday?
61. O‘zbekiston davlat san’at va madaniyat instituti qo‘g‘irchoq bo‘limida aktyorni tarbiyalash kimning uslubiyatida olib boriladi?
62. Sahnada bajariladigan harakatlar necha xil bo‘ladi?
63. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlantirishning o‘ziga xosligi.

64. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlantirishning asosiy kriteriyalari.
65. San'atning o'ziga xos uslublari nimalardan iborat
66. Qo'g'irchoq teatri aktyori bilan drama teatri aktyorida qanday farq mavjud?
67. Tayyorlov guruhda tabiiy material va qog'ozdan qurish—yasashga o'rgatishning vazifalari nimalardan iborat?
68. San'atning o'ziga xos uslublari nimalardan iborat
69. Tarbiyachining ijodiy faoliyatdagi mahorati nimalarda namoyon bo'ladi?
70. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlantirishning o'ziga xosligi qanday?
71. O'zbek qo'g'irchoq teatrining milliy qahramoni kim va qanday ifoda etiladi?
72. Ertaklar g'oyaviy yo'naliшhga ko'ra qanday obrazlarga bo'linadi?
73. Qo'g'irchoq - aktyor tanasida qanday jarayon kechadi?
74. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarda qo'g'irchoq teatrini tashkil etishning maqsadi nimalardan iborat?.
75. Bolalarning mashg'ulotlaridan bo'sh vaqtlarida o'yinchoq yasashi asosan qanday tasavvur va fikrlashlarni shakillantiradi?
76. Maktabgacha yoshdagi bolalarni teatr tomoshalariga oshno qilish, ularning qo'g'irchoq o'yinlarini tashkil qilishdan maqsad nimalardan iborat ?
77. Ertaklarni sahnalashtirishda bolalarning yosh xususiyatlari hisobga olinadimi va misollar keltiring?
78. Tayyorlov guruhda tabiiy material va qog'ozdan qurish —yasashga o'rgatishning metod va usullari qanday amalga oshiriladi?
79. Ertaklarni sahnalashtirish bolalar nutq madaniyatiga ta'siri qanday?
80. Maishiy ertaklar bilan sehrli ertaklarning farqi qanday?
81. Xalq og'zaki ijodidagi ertak janri bolalart omonidan qangay qabul qilinadi?
82. Badiiy asarni sahnalashtirishning o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?
83. Qurish-yasashning qanday materiallar turlari mavjud?
84. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarda qo'g'irchoq teatrini tashkil etishning maqsadi nimalardan iborat?
85. Bolalarning ertak asosida so'z boyligini qanday oshirish mumkin?
86. Qog'ozdan qurish – yasash usullari nimalardan iborat?
87. Maktabgacha ta'lim tashkilotida qo'g'irchoq teatrlarini sahnalashtirishning ahamiyati nimalardan iborat?
88. Bolalarda ertakni tahlil qilish orqali qanday ko'nikmalar shakllanadi?
89. Qo'g'irchoq teatri aktyori bilam drama teatri aktyorida qanday farq mavjud?

90. Bolalarning ertak asosida so‘z boyligini qanday oshirish mumkin?
91. Sahnalashtirish o‘yinlarida badiiy asarlarni tanlashda qanday talablar qo‘yiladi?
92. Bolalar badiiy asarni eslab qolishlari uchun qanday usullardan foydalaniladi?
93. Sahnalashtirish o‘yinlariga tarbiyachi qanday rahbarlik qilishi lozim?
94. Ertaklarni sahnalashtirishda bolalarning yosh xususiyatlari hisobga olinadimi, nima uchun?
95. Sahnalashtirish faoliyatida hayvonlar ovozi va ular xatti-harakatlari qanday ifoda etiladi?
96. San’atning o‘ziga xos uslublari nimalardan iborat?
97. Applikatsiya haqida qanday tushunchalarga egasiz?
98. Tarbiyachining ijodiy faoliyatidagi mahorati nimalarda namoyon bo‘ladi?
99. Maishiy ertaklar bilan sehrli ertaklarning farqi qanday?
100. O‘zbekiston davlat san’at va madaniyat instituti qo‘g‘irchoq bo‘limida aktyorni tarbiyalash kimning uslubiyotida olib boriladi?
101. Ertaklar g‘oyaviy yo‘nalishiga ko‘ra qanday obrazlarga bo‘linadi?
102. O‘zbekistonning qaysi viloyatlarida qo‘g‘irchoq teatri tashkil etilmagan?
103. Aktyor va qo‘g‘irchoq xatti-harakatlari o‘rtasidagi funksional aloqadorlik qanday amalga oshadi?
104. Maishiy ertaklar bilan sehrli ertaklarning farqi qanday?
105. O‘zbekiston davlat san’at va madaniyat instituti qo‘g‘irchoq bo‘limida aktyorni tarbiyalash kimning uslubiyotida olib boriladi?
106. Bolalarning ertak asosida so‘z boyligini qanday oshirish mumkin?
107. Maktabgacha va katta yoshdagi bolalarda qo‘g‘irchoq teatri vositasida axlohiy-estetik sifatlarni shakllantirishda hamkorlik aloqalari kimlar bilan amalga oshiriladi?
108. Sahnalashtirish o‘yinlarida bolalarning qanday fazilatlari namoyon bo‘lishiga yordam beradi?
109. Applikatsiyada qirqishni har xil usullarida qanday ishlar bajarish?
110. O‘zbekiston davlat san’at va madaniyat instituti qo‘g‘irchoq bo‘limida aktyorni tarbiyalash kimning uslubiyotida olib boriladi?
111. Maktabgacha ta’lim tashkilotida badiiy asarlarni sahnalashtirishning qanday turlari mavjud?
112. Badiiy asarni sahnalashtirib ko‘rsatish usullari.
113. Maishiy ertaklar bilan sehrli ertaklarning farqi qanday?
114. Ertaklar g‘oyaviy yo‘nalishiga ko‘ra qanday obrazlarga bo‘linadi?
115. Ertaklarni sahnalashtirishda bolalarning yosh xususiyatlari hisobga olinadimi?

116. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida qo‘g‘irchoq teatrlarini tayyorlash va tomoshalar ko‘rsatish mazmuni necha bosqichda amalga oshirib boriladi?
117. Maishiy ertaklar bilan sehrli ertaklarning farqi qanday, misollar yordamida
118. Qog‘oz va tabiat materiallaridan qurish - yasash usullari qanday amalga oshiriladi?
119. Aktyor va qo‘g‘irchoq xatti-harakatlari o‘rtasidagi funksional aloqadorlik qanday
120. Tayyorlov guruhda tabiiy material va qog‘ozdan qurish–yasashga o‘rgatishning vazifalari nimalardan iborat?
121. Sahnalashtirish o‘yinlarida badiiy asarlarni tanlashda qanday talablar qo‘yiladi?
122. Bolalarning ertak asosidagi so‘z boyligini qanday oshirish mumkin?
123. Qo‘g‘irchoq teatri aktyori bilan drama teatri aktyorida qanday farq mavjud?
124. Sahnalashtirish faoliyatida hayvonlar ovozi va ular xatti-harakatlari qanday ifoda etiladi?
125. Bolalar ertaklarini sahnalashtirish bolalarda qanday to‘yg‘uni tarbiyalaydi?
126. Maktabgacha va katta yoshdagi bolalarda qo‘g‘irchoq teatri vositasida ahloqiy-estetik sifatlarni shakllantirishda hamkorlik aloqalari kimlar bilan amalga oshiriladi?
127. Bolalarning ertak asosidagi so‘z boyligini qanday oshirish mumkin?
128. Tayyorlov guruhda tabiiy material va qog‘ozdan qurish –yasashga o‘rgatishning metod va usullari qanday amalga oshiriladi?
129. Sahnalashtirish faoliyatida hayvonlar ovozi va ular xatti-harakatlari qanday ifoda etiladi?
130. Maktabgacha ta’lim tashkilotida qo‘g‘irchoq teatrlarini sahnalashtirish ahamiyati nimalardan iborat?
131. Xalq og‘zaki jodidagi ertak janri bolalar tomonidan qanday qabul qilinadi?
132. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanish mazmuni.
133. Applikatsiya turlaring farqi qanday?
134. Maktabgacha ta’lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish shakllari.
135. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodiy faollikni shakllantirish
136. Tevarak atrofni tasvirlash asosida bolalarning tasviriy faoliyatini ahamiyati haqida ma’lumot bering
137. Tevarak atrofni tasvirlash asosida bolalarning tasviriy faoliyatini maqsad va vazifalari haqida so‘zlab bering.

138. Tevarak atrofni tasvirlash asosida bolalarning tasviriy faoliyatini manbalariga izoh bering
139. Applikatsiya haqida ma'lumot bering
140. Applikatsiya ishini bajarishda ishlatiladigan kerakli asbob uskunalar nimalardan iborat?
141. Pape-mashe usulidan foydalanib buyumlar yasash
142. Pape –mashe usulida birinchi martta qaysi asrda va qayerda qo‘g‘irchoqlar yasashda ishlatilgan?.
143. Qaysi asrlar boshlarida ko‘plab sanoat maqsadlar uchun qog’oz ishlatila boshlandi?.
144. Qo‘g‘irchoq tasvirini yasash usuli qanday bajariladi?
145. Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida tarbiyachining bolalarni tabiiy materiallar bilan ishlashga qiziqtirish usullari nimalardan iborat?
146. Tabiiy materialdan mozaika yaratish qanday amalga oshiriladi?
147. Maktabgacha yoshdagi bolalarni mehnat tarbiyasida tejamkorlikka o‘rgatish usuli qanday amalga oshiriladi?
148. MTTda jun iplaridan bajariladigan applikatsiyalar qanday xom ashyodan foydalaniladi?
149. Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida tarbiyachining bolalarni tashlandiq materiallar bilan ishlashga qiziqtirish usullari nimalardan iborat?
150. Tashlandiq materialdan mozaika yaratish qanday amalga oshiriladi?
151. MTTda jun iplaridan bajariladigan applikatsiyalar qanday xom ashyodan foydalaniladi?
152. Penoplastda qaysi sohalardan foydalaniladi?
153. Tuxum po‘chog‘idan qanday buyum yasaladi?
154. Kashtachilikda bezak buyumlarining turlari
155. Kashta tikish texnologiyasi qangay bajariladi?
156. Qo‘lda tikiladigan choklarning qanday turlari mavjud?
157. Applikatsiyada qirqishning necha xil usullari bor?
158. MTTda qanday applikatsiya turlari mavjud?
159. Maktabgacha ta`lim tashkilotlarining kichik guruhlarda applikatsiya mashg‘ulotlarini amalga oshirishda nimalarga e’tibor beriladi?.
160. Maktabgacha ta`lim tashkilotining o‘rta guruhda applikatsiya qilishga o‘rgatishning qanday usullari mavjud.
161. Katta guruh bolalarini applikatsiya qilishga o‘rgatishda qirqimning turli usullarini egallashning ahamiyat nimalardan iborat?.
162. To‘qish haqida qanday ma'lumotga egasiz?.
163. Ilgak yordamida to‘qish usuli qanday bajariladi?
164. O‘yinchoqlar to‘qish texnologiyasida asosan nima ishlar bajariladi?

165. To‘qishning asosiy turlari nimalardan iborat?
166. To‘qish, halqalarni hosil qilish usullari qanday bajariladi?
167. O‘zbek xalqi qadimdan qo‘l hunarmandchiligining qanday turlarini tikish bilan shug‘ullanganlar?.
168. Hozirgi kunga kelib ayollarimiz orasida qanday qo‘lda buyumlar to‘qish keng rivojlanib bormoqda?.
169. Spitsaning qanday turlari bor?.
170. Spitsalar qanday maxsulotlardan yasalgan bo‘ladi?
171. Eng foydalanishga qulay spitsa nimadan yasaladi?
172. Spitsaning raqami nimani bildiradi?
173. Maktabgacha yoshdagি bolalarni loydan buyum yasash (modellashtirish) faoliyatiga o‘rgatish nimalardan iborat?
174. Loy tayyorlash usullari qanday amalga oshiriladi?
175. Maktabgacha ta’lim tashkilotida bolalarga chinni xamir va plastilindan narsalar yasash orqali qanday obrazlar hamda shakl bilan ishlan ko‘nikmasi shakllantiriladi?
176. Kichik guruhda bolalarni chinni xamir bilan ishlashda qanday vazifalari bajariladi?
177. O‘rta guruhda chinni xamirdan buyum yasashga qanday usuli o‘rgatishdi?
178. Katta guruhda chinni xamirdan buyum yasashga o‘rgatish orqali nozik harakatlarni bajarish ko‘nikmasini nimalardan iborat?
179. Tayyorlov guruhida bolalarga chinni xamirdan buyum yasashga o‘rgatish orqali jismoniy va fiziologik rivojlanishi qanday amalga oshiriladi?
180. Ertak qanday janr?
181. Ertak kompozitsiyasi.
182. Ertak voqeasining zamon va makonga munosabati.
183. Ertakning tasnif asoslari.
184. Sayyor syujetli ertaklar qanday vujudga keladi?
185. Hayvonlar haqidagi ertaklar vujudga kelishining omili.
186. Ertak tuzilishida boshlanmaning vazifasi.
187. Ertak tuzilishida tugallanmaning vazifasi.
188. Ertak turlari.
189. Ertak poetikasi.
190. Bolalardani o‘yin nimani aks ettiradi?
191. Maktabgacha ta’lim muassasida o‘yin jarayoni qanday faoliyatini rivojlanadi?.
192. O‘yin nazariyasi qanday masalalardan iborat?
193. O‘yin jarayoni bolaning qanday psixik jarayoni shakllanadi?.
194. Ijodiy o‘yinlar qaday turkumlarga bo‘linadi?

195. Sahnalashtirish o‘yinlari bolalarda qanday hislatlarni shakllantiradi?
196. Sahnalashtirish o‘yinlarida bolalar qanday fazilatlarni namoyon qiladishga yordam beradi?
197. Sahnalashtirish o‘yinlarida badiiy asarlarni tanlashda qanday talablar qo‘yiladi?
198. Bolalar badiiy asarni eslab qolishlari uchun qanday usullardan foydalaniladi?.
199. Sahnalashtirish o‘yinlariga tarbiyachi qanday rahbarlik qilishi lozim?
200. Milliy kashtachilik (kashtado‘zlik) amaliy san’ati nimalar asosida yuzaga kelgan?

Asosiy adabiyotlar

1. Yusupova P. Maktabgacha tarbiya pedagogikasi. T.: O‘qituvchi. 1993.
2. Xasanboeva O.U. va boshq. Maktabgacha ta’lim pedagogikasi. T.: Ilm ziyo. 2006.
3. Sodiqova Sh.A. Maktabgacha pedagogika. T.: Tafakkur bo‘stoni 2013 A. K.Kayumova. Maktabgacha pedagogika. T.: TDPU 2013.
5. Kurmatova M.SH. Xasanova Slf.T. Rasm buyum yasash va bolalarni tasviriy faoliyatga o‘rgatish metodikasi. “Cho‘lpon”T.:20I0y.
6. Nurmatova M.SH. Xasanova S.T. P.Azimova. UstaXonada amaliy mashg‘ulot. “Musiqa” T.:2010-y.

Qo‘srimcha adabiyotlar

7. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent, O‘zbekiston, 2017. - 488 b.
8. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston Davlatini birlgilikda barpo etamiz. - Toshkent, O‘zbekiston, 2016. - 56 b.
9. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash-yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. - Toshkent, O‘zbekiston, 2017. - 48 b.
10. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy taxlil, qat’iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik- har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. - Toshkent, O‘zbekiston, 2017. - 104 b.
11. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7- fevraldagi PF-4947 sonli Farmoni.
12. Stiven U.Moye. Zanimatelniye opiti s bumagoy. “Izdatelstvo Astrel”.2006.
- 13.O.Xasanboeva va boshqalar. Oila pedagogikasi. T.: “Aloqachi”, 2007 y.
14. “Bolangiz matabga tayyormi?” metodik qo‘llanma. T:, 2001.
15. F.Qodirova, Sh.Toshpo‘latova, M.A’zamova. “Maktabgacha pedagogika”-. T., “Ma’naviyat”. 2013
16. Sh.Shodmonova. Maktabgacha ta’lim pedagogikasi. Fan va texnologiya. - T:, 2008.

Internet saytlari

17. www.tdpu.uz
18. www.pedagog.uz
19. www.Ziyonet.uz
20. www.edu.Uz
21. tdpu-INTRANET.Ped

BAHOLASH MEZONI

I. 60110200 - Maktabgacha ta’lim yo‘nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasini yozma shaklda o‘tkazish tartibi va baholash mezoni

Bitiruvchi kurs talabalari Umumiy pedagogika, Maktabgacha pedagogika Bolalarni nutqini o‘stirish, Maktabgacha ta’limda matematik tasavvurlarni shakllantirish, Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o‘rgatish fanlaridan Davlat attestatsiyasi ko‘p variantli yozma shaklda o‘tkaziladi. “Yozma” variantlarning har bir savol uchun javob 20 ball bilan baholanadi.

Davlat attestatsiyasida har bir yozma javoblar quyidagi mezon asosida baholanadi:

- berilgan savolga to‘g‘ri va to‘liq javob yozilsa, savolning mazmuni, mohiyati to‘g‘ri va izchil yoritilsa, shuningdek, ijodiy yondashilsa, javobda mantiqiy yaxlitlikka erishilsa o‘zlashtirish ko‘rsatkichi **18 - 20 ball** oralig‘ida baholanadi;
- berilgan savolga to‘g‘ri javob yozilsa, savolning mazmuni to‘liq yoritilgan bo‘lsa, o‘zlashtirish ko‘rsatkichi **14 – 17,9 ball** oralig‘ida baholanadi;
- berilgan savolga og‘zaki javob noto‘g‘ri yoki yuzaki yozilgan bo‘lsa, biroq berilgan savolning mazmuni to‘liq yoritilmagan bo‘Isa, o‘zlashtirish ko‘rsatkichi **12-13,9 ball** oralig‘ida baholanadi;
  - berilgan savolga javob noto‘g‘ri yoki yuzaki javob berilsa, qo‘yilgan masalaning mohiyati mazmuni ochib berilmasa, unda o‘zlashtirish ko‘rsatkichi 0 - 11,9 ball oralig‘ida baholanadi. (18-20 ball - a’lo, 14-17,9 ball - yaxshi, 12-13,9 ball - qoniqarli, 0-11,9 ball - qoniqarsiz).

Yakuniy davlat attestatsiya 5 ta savoldan iborat bo‘lib, jami 100 balldan baholanadi va quyidagi jadval yordamida 5 ballikga o‘tkaziladi.

II. 60110200 - Maktabgacha ta’lim yo‘nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasi test sinovi shaklida o‘tkazish tartibi va baholash mezoni

Umumiy pedagogika, Maktabgacha pedagogika Bolalarni nutqini o‘stirish, Maktabgacha ta’limda matematik tasavvurlarni shakllantirish, Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o‘rgatish fanlaridan ko‘p variantli test sinovi shaklida o‘tkazilsa har bir variant 100 ta yoki 50 ta test savollaridan iborat bo‘ladi. Test sinovini baholash 5 ballik tizim asosida amalga oshiriladi.

Baholash usullari	Test topshiriqlari, yozma ish, tahlil uchun misollar, taqdimotlar
--------------------------	--

Baholash mezonlari	<p>5 (a'lo)</p> <ul style="list-style-type: none"> – fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtira olish; – fanga oid ko‘rsatkichlarni tahlil qilishda ijodiy fikrlay olish; – o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – o‘rganilayotgan jarayonga ta’sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to‘la baho berish; – tahlil natijalari asosida vaziyatga to‘g‘ri va xolisona baho berish; – o‘rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. <p>4 (yaxshi)</p> <ul style="list-style-type: none"> – o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish; – o‘rganilayotgan jarayonga ta’sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to‘la baho berish; – o‘rganilayotgan jarayonlarni jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. <p>3 (qoniqarli)</p> <ul style="list-style-type: none"> – o‘rganilayotgan jarayonga ta’sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to‘la baho berish; – o‘rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish. – qaror qabul qilish haqida umumiyligiga ega bo‘lish <p>2 (qoniqarsiz)</p> <ul style="list-style-type: none"> – o‘tilgan fanning nazariy va uslubiy asoslarini bilmaslik; o‘tilayotgan fan qonuniyatlarini o‘zlashtirishmaslikni bilmaslik
--------------------	--

Umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan Davlat attestatsiyasi bo‘yicha umumiyligiga o‘zlashtirish ko‘rsatkichi 2 dan 5 balgacha baholanadi (5 baho – a’lo, 4 baho – yaxshi, 3 baho – qoniqarli, 2 baho – qoniqarsiz) yoki baholash 5 baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o‘tkaziladi.

Baholashni 5 baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o‘tkazish jadvali

5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala
5,00 — 4,96	100	4,30 — 4,26	86	3,60 — 3,56	72
4,95 — 4,91	99	4,25 — 4,21	85	3,55 — 3,51	71
4,90 — 4,86	98	4,20 — 4,16	84	3,50 — 3,46	70

4,85 — 4,81	97	4,15 — 4,11	83	3,45 — 3,41	69
4,80 — 4,76	96	4,10 — 4,06	82	3,40 — 3,36	68
4,75 — 4,71	95	4,05 — 4,01	81	3,35 — 3,31	67
4,70 — 4,66	94	4,00 — 3,96	80	3,30 — 3,26	66
4,65 — 4,61	93	3,95 — 3,91	79	3,25 — 3,21	65
4,60 — 4,56	92	3,90 — 3,86	78	3,20 — 3,16	64
4,55 — 4,51	91	3,85 — 3,81	77	3,15 — 3,11	63
4,50 — 4,46	90	3,80 — 3,76	76	3,10 — 3,06	62
4,45 — 4,41	89	3,75 — 3,71	75	3,05 — 3,01	61
4,40 — 4,36	88	3,70 — 3,66	74	3,00	60
4,35 — 4,31	87	3,65 — 3,61	73	3,0 dan kam	60 dan kam

ESLATMA: Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo‘yilgan bahodan norozi bo‘lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi ballari e’lon qilingan kundan

E’tiboran uch kun muddat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilishga haqli. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va talaba o‘rtasida baholash ballari bo‘yicha yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar maxsus appelyatsiya komissiyasi tomonidan ko‘rib chiqiladi hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi

